

Norske Barne- og Ungdomsbokforfattere

Årsmelding 2023

De beste bøkene til de viktigste leserne

Innhold

Styrets oppsummering	4
NBU 2023	7
Tillitsvalgte	7
Årsmøte og medlemsmøte 2023	8
Utvalg og representasjon	10
Årsmelding fra Det litterære råd	12
Stipendtildeling 2023	14
Gjennomføring av handlingsplanen 2023	18
Forhandlinger og avtaler	18
Fagpolitisk - samarbeid i råd og organisasjoner	21
Kulturpolitiske fokussaker i 2023	24
NBU som rådgiver og problemløser	29
Synlighet og tilgjengelighet	30
Ivaretagelse av faglige interesser	35
Skolering av administrasjon og tillitsvalgte	37
Regnskap 2023	39
Åpenhetsrapport for NBU 2023	49
Nyttig ordliste	53

Styrets oppsummering

8. juni 2023 ble *Lov om omsetning av bøker (bokloven)* vedtatt i Stortinget. Det var en begivenhet som ikke skapte noen voldsom fanfare, sannsynligvis fordi bokloven allerede var blitt behørig diskutert siden daværende kulturminister Anette Trettebergstuen ga sitt "boklov-innen-hundre dager"-løfte i 2021. Fanfare eller ei, det er viktig å applaudere og anerkjenne bokloven som det historiske dokumentet det faktisk er, og en lov som vil legge føringer for norsk litteraturs rolle i framtiden.

Apropos framtid: I 2023 kåret Norsk Språkråd "KI-generert" til årets nyord. Og siden ChatGPT ble lansert i november 2022, er det få saker som har blitt diskutert like mye som kunstig intelligens. I begynnelsen var debatten preget av aldri så lite skadefryd over språkrobotenes famlende formuleringer, og det gikk inflasjon i å overlate bursdagstaler og nyhetsbrev til kunstig intelligens. Men det tok ikke lang tid før man forsto at språkmodeller, i likhet med et skolebarn, lærer og utvikler seg, og at vi ikke kan dømme framtidens språknivå utfra dens spede begynnelse. Kunstig intelligens representerer et kvantesprang i teknologisk utvikling, og i litteraturfeltet diskuterte man om ChatGPT og dens like ville være et nyttig hjelpemiddel for forfattere - eller føre til en utradering av yrkesgruppen vår. NBU var tidlig ute med å sette KI på agendaen, blant annet på fagdagen på årsmøtet, der flere foredragsholdere så på de teknologiske og kreative mulighetene som KI byr på.

Mens mange var opptatt av å diskutere de filosofiske spørsmålene rundt hva KI ville bety for det tenkende og skrivende mennesket, var det snart et annet tema som ble løftet: Opphavsrett. For hva slags tekster var disse språkmodellene blitt trent på? I USA gikk flere forfattere til sak mot OpenAI, selskapet som står bak ChatGPT, og snart ble det avslørt at også norsk litteratur var brukt til trening av språkmodeller - uten tillatelse fra forfatterne. Hjemme i Norge var flere forskningsmiljøer i full gang med å utvikle sine egne språkmodeller og gikk på frierferd til norske forlag, for å be om tillatelse til å trene språkmodellene på norske forfatters verk. Flere forleggere gikk høyt på banen om at de ikke skulle gi bort så mye som "et komma". Forfatterne var på sin side opptatt av at disse kommaene er *våre* åndsverk, og at om noen skal spørres så er det oss.

For verdien av å trene egne norske språkmodeller, er anslått å være store, både samfunnsmessige og for å bevare norsk skriftspråk. Og det er vi forfattere som sitter på råvarene som disse verdiene kan destilleres ut fra. Høsten 2023 lanserte forfatter- og oversetterforeningene et krav om en kompensasjonsordning der opphavere skal få betalt for nåtidens trening, og framtidens bruk, av norske språkmodeller. NBU vil ha en sentral rolle, sammen med Kulturdepartementet, Nasjonalbiblioteket og andre aktører, i dette viktige utredningsarbeidet i tiden som kommer.

I januar 2023 satt NBU, Den norske forfatterforening og Forfatterforbundet seg endelig ned ved forhandlingsbordet, for å meisle ut en ny normalkontrakt sammen med Forleggerforeningen. I desember ble det brudd i forhandlingene. Etter ett år med felles forhandlingsmøter, e-poster, notater og dragkamp, ble det klart at forleggerne ikke var villige

til å komme forfatterne i møte på de mest sentrale punktene om royalty og rettighetsoverdragelse. Det var skuffende, men også et viktig standpunkt fra forfattersiden. For en ny avtale kan ikke bare handle om å rydde opp i uklare paragrafer, den må også komme forfatterne til gode økonomisk. Vi må ikke la motparten glemme at de er avhengig av forfattere for å drive forlag.

Mange forfattere er bekymret for den teknologiske utviklingen, for dalende salgstall og for manglende leseferdigheter i samfunnet. Det er legitime bekymringer, og vi må ikke underdrive at litteraturfeltet og bokbransjen er i en omstillingsperiode. Likevel: Det skrives, utgis og leses svært mye god barne- og ungdomslitteratur. Så tusen takk til dere, kjære forfattere, for at dere utrettelig holder fanen høyt for den viktigste litteraturen.

Vennlig hilsen

Alexander Løken
på vegne av styret i NBU

NBU's styre i 2023. Fra venstre: A. Audhild Solberg, Håkon Øvreås, Mahmona Khan, Alexander Løken (leder), Nora Dåsnes, Arne Svingen og Sanne Mathiassen (nestleder).

(Foto: NBU)

Foto: Drammen byleksikon

Aase Foss
Abrahamsen
1930-2023

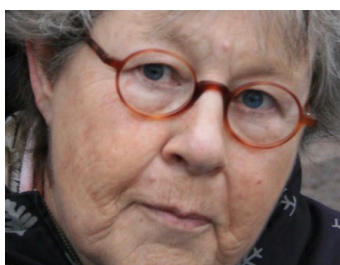

Foto: Wikimedia

Wenche Blomberg
1943-2023

Foto: Gyvind Kjølborg

Torhild Moen
1938-2023

I taknemlighet

NBU 2023

Medlemmer

NBU hadde 412 medlemmer per 31.12.2023.

NBU fikk 20 nye medlemmer i 2023: Iben Akerlie, Hanne Gjerde Buch, Lars Henrik Eriksen, Malin Falch, Helene Flood, Martin Fyrileiv, Stian Gulli, Irmelin Persdatter Gustavsen, Elena Guttormsen, Mari Grydeland, Sigrid Agnethe Hansen, Sara Hjardar, Regine Toften Holst, Arne Kristian Lindmo, Sigmund Løvåsen, Hannah Mileman, Natalie Normann, Heidi Christine Schømer, Parmjit Singh og Peter Strassegger.

Sju medlemmer meldte seg ut av foreningen.

Tre medlemmer døde: Aase Foss Abrahamsen, Thorild Moen og Wenche Blomberg.

Tillitsvalgte

Styret

Leder: Alexander Løken

Nestleder: Sanne Mathiassen

Nora Dåsnes

Mahmona Khan

A. Audhild Solberg

Arne Svingen

Håkon Øvreås

Vara: Åse Lisbeth Ombustvedt

Styret hadde åtte møter og behandlet 96 saker.

NBUs arbeidsutvalg (AU): Alexander Løken, Sanne Mathiassen og Ellen Liland.

AU hadde seks møter og behandlet 45 saker. I tillegg til møter med agenda hadde AU regelmessige møter hvor aktuelle saker ble diskutert.

Det litterære rådet

Johan B. Mjønes (leder)

Line Halsnes (nestleder)

Harald Nortun
Alf Kjetil Walgermo
Lene Ask
Linn T. Sunne
Vara: Neda Alaei

Det litterære rådet hadde fem fysiske møter og ett digitalt møte.

Valgkomiteen

Hilde Hodnefjeld
Mari Moen Holsve
Magnus Buen Halvorsen
Vara: Bjørn Arild Ersland

Likestilling

Styret besto i 2023 av fire kvinner og tre menn, inkludert styrelederen.

Det litterære rådet besto av tre kvinner og tre menn.

Valgkomiteen tilstreber 50/50-fordeling av menn og kvinner i styre og råd og tar også geografiske hensyn. Representasjon bokmål/nynorsk tas hensyn til når det gjelder rådsrepresentanter.

NBUs administrasjon

Kontoret var betjent fem dager i uken. Leder Alexander Løken arbeidet i full stilling. Administrasjonsleder Ellen Liland arbeidet i full stilling. Nestleder Sanne Mathiassen arbeidet i 40 % stilling. A. Audhild Solberg jobbet som nettredektør i 20 % stilling fram til 1. desember. Ny nettredektør Elin Hansson jobbet i 20 % stilling fra 1. desember.

Årsmøtet

Årsmøtet ble avholdt på Leangkollen Hotell i Asker 25.–26. mars. Det var 74 medlemmer og seks gjester til stede.

Alexander Løken ble gjenvalgt som leder og Håkon Øvreås som styremedlem. Mahmona Khan og Nora Dåsnes ble valgt som nye styremedlemmer. Åse Ombustvedt ble gjenvalgt som varamedlem.

Harald Nortun og Lene Ask ble gjenvalgt som rådsmedlemmer.

Mari Moen Holsve og Magnus Buen Halvorsen ble valgt som nye medlemmer til valgkomiteen, og Bjørn Arild Ersland ble valgt som nytt varamedlem.

Som revisor ble BDO AS valgt.

Vedtak

- Årsmøtet vedtok generelle prinsipper for fordeling av kollektive vederlagsmidler.
- Årsmøtet vedtok endringer av vedtektene i § 3, § 9, § 18, § 27. Forslag fra styret.
- Årsmøte vedtok endring av vedtektene § 13, Valgkomité. Forslag fra Anneli Klepp.
- Årsmøtet vedtok endring av vedtektene for Vederlagsfondet punkt 5 om grunnstipend. Forslag fra Helga Gunerius Eriksen og Linde Hagerup.

Elin Hansson sto for det kulturelle innslaget. Hun framførte en kortversjon av sin forestilling *Fra fanitullen til discosatan*.

På kvelden var det festmiddag med utdeling av Trollkrittet, som gikk til Therese Garshol Syversen. Les mer på s. 32.

Søndagens faglige seminar hadde kunstig intelligens (KI) som tema. Morten Irgens, utviklingsdirektør og prorektor for forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid ved Høgskolen Kristiania, holdt foredraget «Fra kunstig intelligens til kunstig kreativitet». Benedikte Wallace, doktorgradsstipendiat ved Senter for tverrfaglig forskning på rytme, tid og bevegelse ved Universitetet i Oslo, snakket om hva kunstnere kan få til ved bruk av KI. I tillegg viste Håkon Øvreås hvordan man kan benytte ChatGPT i idéfasen i skriveprosessen.

Medlemsmøtet

Medlemsmøtet ble arrangert på Ingeniørenes Hus Møtesenter lørdag 21. oktober. Det var 61 medlemmer til stede.

Møtet ble ledet av styremedlem Håkon Øvreås. NBUs leder Alexander Løken holdt en åpningstale hvor han oppsummerte et begivenhetsrikt år for litteraturfeltet. Deretter var det et innslag ledet av Arne Svingen og Alexander Løken, der de snakket om hvor viktig det er å sette seg inn i avtalene man blir tilbudt av forlag. Løken og Svingen presenterte en fiktiv avtale som lå tett opp til eksisterende avtaler, deretter ble medlemmene delt inn i grupper for å gjennomgå kontrakten. Diskusjonen ble tatt i plenum og skapte stort engasjement.

Etter lunsj fortalte forfatter Nina Borge om hvilke bøker hun leste da hun var ung, før Åse Marie Ommundsen, professor i nordisk litteratur ved Oslo Met, holdt et tankevekkende foredrag om tabuer, varseltrekanter og sensur i barne- og ungdomslitteraturen. Mahmona Khan ledet deretter en debatt om kulturell identitet i norsk barne- og ungdomslitteratur. I panelet satt Synne Sun Løes, Bjørn Sortland og Neha Naveen.

Til slutt ble årets NBU-pris for 2023 delt ut. Den gikk til Mary Ailonieida Sombán Mari.

Medlemsmiddagen ble avholdt samme kveld, i Sjømannsforeningens selskapslokaler.

Utvalg og representanter oppnevnt av NBUs styre

Forhandlingsutvalget

Alexander Løken og Arne Svingen

Norsk Forfatter- og Oversetterfond (NFOF)

Alexander Løken med vara Sanne Mathiassen

Skriventorganisasjonenes samarbeidsutvalg (SOS)

Alexander Løken med vara Sanne Mathiassen

NORLA

Alexander Løken

Kontaktutvalget for innkjøpsordningene

Alexander Løken

Kunstnernettverket

Alexander Løken

Diskusjonsforumet ”De skjønne”

Alexander Løken

Bragerådet

Alexander Løken

Fengslede forfatteres komité

Sanne Mathiassen

Representanter i andre styrer og verv

Kopinor, for de skjønnlitterære

I hovedstyret: Hilde Lyng (Norsk Oversetterforening (NO) med vara Elin Øy (Den norske Forfatterforening (DnF)). I representantskapet for NBU: Alexander Løken med vara Sanne Mathiassen

Norwaco, for forfatterne

I styret: Monica Boracco (Dramatikerforbundet (DF)) med vara Trond Vernegg (Forfatterforbundet (FF))

Representasjon

NBU var representert på disse årsmøtene:

Den norske Forfatterforening

Alexander Løken

Forfatterforbundet

Alexander Løken

Dramatikerforbundet

Sanne Mathiassen

Norsk Faglitterær Forfatter- og Oversetterforening

A. Audhild Solberg

Foreningen !les

Alexander Løken

Kopinor

Representert ved fullmakt til DnF

Leser søker bok

Alexander Løken og Sanne Mathiassen

Norwaco

Alexander Løken

Rådet for NBI

Mari Moen Holsve

Norsk Forfattersentrum

Sanne Mathiassen

Organisasjoner NBU er medlem av/betaler kontingent til

Balansekunst, Norsk Bibliotekforening, Landslaget for Norskundervisning, Foreningen !les, Kunstnernettverket, Leser søker bok, Norsk Forening for opphavsrett, Kopinor, Norwaco, Norsk Kritikerlag, European Writers' Council, Baltic Writers' Council, Foreningen Tegneseriekultur.

Årsmelding fra det litterære rådet

Sammensetning av rådet

Rådsmedlemmer med nynorsk som målform:
Harald Nortun og Alf Kjetil Walgermo.

Rådsmedlemmer med bokmål som målform: Johan B. Mjønes (leder), Line Halsnes (nestleder), Lene Ask og Linn T. Sunne. Vara: Neda Alaei

Møtevirksomhet

I løpet av 2023 hadde det litterære rådet fem fysiske møter og ett digitalt møte. Rådet hadde også jevnlig kontakt på e-post. Det ble behandlet tolv medlemsøknader, hvorav seks ble innstilt til medlemskap.

På rådets første møte etter årsmøtet ble Johan B. Mjønes valgt til leder og Line Halsnes til nestleder. Det kom ingen nye medlemmer inn i rådet.

Samarbeidet innad i rådet har fungert godt. Vi har fine diskusjoner, og alle bidrar til at rådet skal være et trygt sted å ytre sin mening. Vi ser på det som en verdi at medlemmene i rådet har ulik litterær smak. Dette fører til nyttige diskusjoner og til at bøker i alle sjangre blir belyst og behandlet med respekt.

På årets rådsseminar valgte rådet å diskutere temaet «uklart barneperspektiv». Dette fordi vi med jevne mellomrom må stille oss selv spørsmålet: Er dette egentlig en barnebok? Vi skriver barnebok og barneperspektiv, men dette gjelder i høyeste grad også ungdomsbøker. Når disse spørsmålene dukker opp mens vi leser en bok, må vi, gjennom diskusjoner i rådet, rett og slett forsøke å finne ut om det vi har foran oss, faktisk er en barne- eller ungdomsbok. Det høres kanskje banalt ut, men noen ganger er det ikke helt lett å forstå hvem boken egentlig er for, og om målgruppen har noen forutsetning for å forstå hva boken handler om. Det ble en interessant, og forhåpentligvis klargjørende, diskusjon om nok et tema der det ikke går an å konkludere med noe. Men forsøket på å forstå, og å klargjøre noen parametre for oss selv, er i seg selv en nyttig øvelse.

Videre kan det nevnes at tendensen vi har merket de siste årene vedrørende kjendiser i barne- og ungdomslitteraturen, enten ved at forfatteren er kjendis, eller at bøkene handler om det å være kjent, ser ut til å fortsette. Videre ser vi at det fortsatt er mye spenning knyttet opp mot skoleavslutninger eller opptredener av ymse slag.

Rådet opplever at det er god representasjon av personer med ulik bakgrunn, kjønn, religion, etnisitet og legning i årets bøker.

*NBU's råd i 2023. Fra venstre: Alf Kjetil Walgermo, Line Halsnes (nestleder), Linn T. Sunne, Harald Nortun, Lene Ask og Johan B. Mjønes (leder).
(Foto: NBU)*

Som tidligere år diskuterer vi jevnlig hvordan vi skal definere skillet mellom sakprosa og skjønnlitteratur. Denne diskusjonen oppstår rundt både medlemsøknader og stipendsøknader. Ifølge vedtektene skal vi vurdere et medlemskap ut fra skjønnlitterære utgivelser, men innen barneboksjangeren kan skillelinjen mellom skjønnlitteratur og sakprosa være uklar. Også i arbeidet med stipendsøknadene er det noen ganger vanskelig å plassere prosjektene.

Stipendtildeling

NBUs litterære råd deler ut NBUs egne stipend fra vederlagsfondet og innstiller kandidater til Statens kunstnerstipend. Dette gjøres i siste halvdel av januar.

Statens stipend

Rådet innstilte til fire ettårige arbeidsstipend for yngre/nyetablerte kunstnere. Av vanlige arbeidsstipend innstilte rådet til åtte stipend, der ett var treårig, tre var toårige og resten ettårige.

Det ble innstilt til ett stipend for etablerte kunstnere og to stipend for seniorkunstnere.

Det ble innstilt til åtte diversestipend. Alle innstillingene til rådet ble bevilget av Statens kunstnerstipend.

NBUs stipend

Det ble tildelt sju ettårige arbeidsstipend og 29 diversestipend.

Seniorstipend

Det ble tildelt tre seniorstipend à kr 75 000.

Grunnstipend

Det kan søkes om grunnstipend for bøker som ikke er på innkjøpsordningen. Bøkene blir vurdert og søknaden behandlet av et utvalg fra NBUs litterære råd. I 2023 var det leder og nestleder i rådet som utgjorde utvalget. Det ble søkt om grunnstipend for 24 titler som ikke var på innkjøpsordningen. Av disse ble 20 innvilget.

Andre stipend og nominasjoner

Rådet utgjør juryen for Bokhandelens barne- og ungdomsbokstipend. Det gikk i år til Kristine Rui Slettebakken.

Rådet nominerte Anna Fiske og Arne Svingen til ALMA-prisen.

Trollkrittet

Rådet nominerte Irmelin Persdatter Gustavsen, Therese Garshol Syversen og Thoralf Fagertun til NBUs debutantpris Trollkrittet. Vinner ble Therese Garshol Syversen.

Stipendtildeling 2023

NBU's vederlagsfond

Arbeidsstipend

Lena Lindahl	1
Ingunn Røyset	1
Didrik Magnus-Andresen	1
Sverre Henmo	1
Asbjørn Rydland	1
Laura Djupvik	1
Maria Kjos Fonn	1

Seniorstipend

Stein Erik Lunde
Widar Aspeli
Iben Sandemose

Diverse

Tiger Garté	120 000
Andrea Bræin Hovig	120 000
Helga Eriksen	120 000
Marianne G. Engedal	120 000
Nina Rossing	120 000
Tor Arve Røssland	120 000
Catharina Wandrup	120 000
Ida Tufte Michelsen	120 000
Eldrid Johansen	90 000
Steffen Sørum	90 000
Bjørn Ingvaldsen	90 000
Nora Brech	80 000
Anne Elvedal	80 000
Randi Fuglehaug	80 000
Anne Gunn Halvorsen	80 000

Maiken Nylund	80 000
Camilla Otterlei	80 000
Cha Sandmæl	80 000
Christopher Pahle	80 000
Rebecca Wexelsen	80 000
Irene Marienborg	80 000
Marit Kaldhol	60 000
Anneli Klepp	60 000
Sidsel Jøranlid	60 000
Ebba Eiring	60 000
Geir Stian Ulstein	60 000
Ruth Lillegraven	60 000
Nicolai Houm	60 000
Lars Mæhle	60 000

Statens stipend

Arbeidsstipend

Hilde Myklebust	3
Julia Lossius Kahrs	2
Kristine Rui Slettebakken	2
Nora Dåsnes	2
Anne Helen K. Ingebrigtsen	1
Nina Borge	1
Trude Tjensvold	1
Mari Grydeland	1

SEK (stipend for etablerte kunstnere)

Tyra Tronstad

SSK (stipend for seniorkunstnere)

Anna Fiske
Ragnar Aalbu

Diverse

Jon Ewo	80 000
Ingrid Hafredal	80 000
Sunniva Relling Berg	80 000
Inga Sætre	80 000
Xueting Yang	80 000
Monica Steinholm	80 000
Elin Hansson	40 000
Marte Mittet	40 000
Vegard Markhus	20 000

Arbeid, yngre

Irmelin P. Gustavsen	1
Sunniva Sunde Krogseth	1
Therese G. Syvertsen	1
Iben Akerlie	1

Nye medlemmer 2023

Stian Gulli
(Foto: Kristoffer Eliassen)

Martin Fyrileiv
(Foto: privat)

Lars Henrik Eriksen
(Foto: Egmont)

Heidi Schömer
(Foto: privat)

Irmelin Persdatter Gustavsven
(Foto: Kristin Aafloy Opdan)

Sigmund Lovåsen
(Foto: Geir Dokken)

Iben Akerlie
(Foto: Oda Hveem)

Arne Kristian Lindmo
(Foto: Natalia Lindmo)

Hanne Gjerde Buch
(Foto: Fartein Rudjord/NORLA)

Mari Grydland
(Foto: Agnete Brun)

Sigrid Agnethe Hansen
(Foto: Marius Fiskum)

Helene Flood
(Foto: Julie Pike)

Elena Guttormsen
(Foto: privat)

Peter Strassegger
(Foto: Studio Hjelm)

Gjennomføring av handlingsplanen 2023

Forhandlinger og avtaler

Normalkontraktsforhandlinger

I januar 2023 ble NBU, Den norske Forfatterforening (DnF) og Forfatterforbundet (FF) enige om en videre felles forhandling om ny normalkontrakt for avtaleområdene voksen skjønnlitteratur og barne- og ungdomslitteratur. De særskilte vilkårene for barne- og ungdomslitteratur vil bli forhandlet separat.

Første forhandlingsmøte med Forleggerforeningen ble avholdt 1. februar. Forhandlingsmøter ble avholdt omtrent annenhver uke etter det, med enkelte perioder der forhandlingene foregikk skriftlig. NBUs forhandlingsutvalg består av NBU-leder Alexander Løken og styremedlem Arne Svingen. DnF og FF stiller også med to representanter i forhandlingene. LO-jurist Lars Christian Fjeldstad bistår dessuten. Forleggerforeningens forhandlingsutvalg er ledet av Einar Ibenholt (Gyldendal) fra Forleggerforeningens allmennbokutvalg.

Det er et ønske fra begge sider å forhandle fram en ny normalavtale framfor å reforhandle den eksisterende avtalen, og i 2023 ble det forhandlet om flere sentrale punkter, som royaltysatser og -grunnlag, rettighetsoverdragelse og avtalens varighet. Forfattersiden krevde hele tiden at en ny normalavtale må innebære bedre vilkår for forfatterne.

Da forfatterorganisasjonene ikke opplevde at det var tilstrekkelig bevegelse i forhandlingene, særlig rundt punktet om royaltysatser og -grunnlag, ble det 23. november sendt et bruddvarsel, der Forleggerforeningen fikk frist til 7. desember med å imøtekomme forfatterorganisasjonenes krav om en markant økning i royalty. Da Forleggerforeningen ikke imøtekom kravet innen fristen, ble forhandlingene brutt. De tre forfatterorganisasjonene offentliggjorde da krav om at det skulle nedsettes et tvisteutvalg for å behandle punkter i normalkontrakten det er uenighet om, blant annet praksis for beregning av royalty.

Forfatterorganisasjonene krevde at tvisteutvalget skal sammensettes av et likt antall medlemmer fra forfattersiden og forleggersiden samt et nøytralt medlem.

Agentavtalen

I 2022 ble agentavtalen for voksen skjønnlitteratur sagt opp av Forleggerforeningen med ett års oppsigelsestid. Etter oppsigelsestidens utløp

Normalkontraktene er bærebjelker i det litteraturpolitiske systemet i Norge. NBU, DnF og FF har forhandlet sammen gjennom 2023.

våren 2023 begynte flere forlag å tilby sine forfattere en «anbefalt agentavtale». Den «anbefalte agentavtalen» ble lagt ut på Forleggerforeningens nettsider uten at forfatterorganisasjonene var blitt opplyst om det. Ved å underskrive avtalen ville forfattere overdra rettigheter som berører forhold i Norge, noe som skiller den fra den framforhandlede avtalen.

Også enkelte barne- og ungdomsbokforfattere ble tilbudt avtalen, selv om agentavtalen for barne- og ungdomsforfattere ikke var sagt opp. NBU gikk ut med en advarsel om ikke å signere den «anbefalte agentavtalen», og mottok noen henvendelser fra medlemmer. Ett forlag hadde benyttet den «anbefalte agentavtalen», men alle saker ble løst minnelig.

28. mars ble agentavtalen for barne- og ungdomsforfattere formelt sagt opp av Forleggerforeningen med ett års oppsigelsestid. Begrunnelsen var enkelte punkter med gammeldags ordlyd og at agenturene ønsket friere avtalerom i konkurranse med utenlandske agenturer.

20. november publiserte NBU, DnF og FF en egen anbefalt agentkontrakt og anbefalte forfattere å benytte denne ved inngåelse av kontrakt med et selvstendig agentur eller et in house-agentur hos forlagene. I denne kontrakten tar forfatteren et aktivt valg om hvilke rettigheter, og hvilke territorier, agenten får, og knesetter et fast prinsipp for agentens provisjon på 25 %. For NBUs medlemmer vil den gamle agentavtalen være gjeldende fram til 28. mars 2024.

28. april 2024 løper oppsigelsestiden for agentavtalen for BU-litteratur ut. Etter det er det viktig at alle forfattere leser agentavtalene sine grundig!

Digitale skolebibliotek og læremidler

De siste årene har vi sett en økning i bruk av skjønnlitteratur i forlagenes digitale skolebibliotek og læreverk. Det har samtidig manglet satser for bruk av utdrag i læreverk, da antologiavtalen ble sagt opp i 2015.

En arbeidsgruppe bestående av Alexander Løken (NBU), Elin Øy (DnF), Trond Vernegg (FF) og Stine Borge (jurist i Norsk Faglitterær Forfatter- og Oversetterforening (NFFO)) laget blant annet forslag til kontraktsformularer og honoreringsmodeller i 2023. Andre saker, blant annet forhandlinger om ny normalkontrakt, forsinket arbeidet, men det ble avholdt et møte med Forleggerforeningen i desember, der det ble avtalt forhandlinger om en normalkontrakt for bruk av tekster i læremidler med oppstart i januar 2024.

Vederlagsordninger

Kopinor

NBU er en av Kopinors 23 medlemsorganisasjoner. Kopinor forhandler og inngår avtaler om kopiering og annen bruk av åndsverk innenfor utdanningssektoren, offentlig forvaltning, kirker og trossamfunn, næringsliv og organisasjoner. Egne avtaler, blant annet med Nasjonalbiblioteket, gjelder digital formidling på internett. Gjennom Kopinors avtaler får brukerne enkel tilgang til beskyttet materiale, samtidig som opphavere og utgivere får betalt for sine verk. Hege Munch Gundersen tok over som adm. direktør i juni 2023. Tom Remlov er styreleder.

NBU mottok i 2023 2 559 834 kr i kollektive vederlag fra Kopinor (2022: 2 710 618 kr).

Kopinors samlede inntekter i 2023 var 459 mill. kr. Kollektivt vederlag til medlemsorganisasjonene beløp seg til 299 mill. kr, til utlandet 62 mill. kr. Videre ble det utbetalt 25 mill. Kr i individuelle vederlag. I tillegg kommer avsetninger av ikke-fordelbare midler og av midler til framtidig fordeling.

De største avtaleområdene er kommunesektoren (inkl. skoleverket) og høyere utdanning. En ny og utvidet avtale med Nasjonalbiblioteket om å legge ut digitaliserte bøker på internett (Bokhylla-avtalen) ble inngått i 2023.

Representasjon i Kopinor

Alexander Løken var i 2023 NBUs representant i Kopinors representantskap, Sanne Mathiassen var vararepresentant. Hilde Lyng (Norsk Oversetterforening (NO)) og Elin Øy (DnF) var henholdsvis styremedlem og varamedlem på vegne av de skjønnlitterære skribentorganisasjonene.

Norwaco

Norwaco er en paraplyorganisasjon som forvalter rettigheter til opphavere, utøvende kunstnere og produsenter i audiovisuelle produksjoner. Norwaco har 36 medlemsorganisasjoner som til sammen representerer ca. 65 000 individuelle medlemmer. På vegne av disse inngår Norwaco avtaler og krever inn vederlag etter konkrete forvaltningsoppdrag, der kollektiv forvaltning anses hensiktsmessig. Hovedvirksomheten er tredjepartsdistribusjon av TV-kanaler og tilhørende arkivtjeneste. Norwaco representerer også utenlandske rettighetshavere gjennom avtaler med utenlandske rettighetshavere gjennom avtaler med utenlandske organisasjoner.

Midler til privatkopieringsvederlaget bevilges årlig over statsbudsjettet. Ordningen forvaltes av Norwaco, hvor NBU representerer rettighetshavere som skaper barne- og ungdomslitteratur. NBU utbetaler individuelt vederlag for kopiering av lyd og tekst.

Norwaco forvalter økonomiske rettigheter til opphavere, utøvende kunstnere og produsenter.

Fagpolitisk — samarbeid i råd og organisasjoner

Fagpolitisk samarbeider NBU tett med de andre skribentorganisasjonene, Forleggerforeningen, Bokhandlerforeningen, Kunstnernettverket, NBI, Foreningen !les, Leser søker bok, Grafill og Norsk Forfattersentrum, avhengig av hvilke saker som til enhver tid er aktuelle for oss å engasjere oss i. NBU er også representert i forskjellige råd og utvalg der kultur og litteraturpolitikk behandles.

Norsk Forfatter- og Oversetterfond (NFOF)

Norsk Forfatter- og Oversetterfond er et felles fond for DnF, NO, DF og NBU. Hver av organisasjonene har en representant i fondsstyret, med unntak av DnF, som har to representanter, ifølge vedtektene. Fondet fører regnskap for organisasjonene og mottar og fordeler bibliotekvederlaget. NFOF er dessuten avtalepart for leie av kontorer, renhold, strøm osv.

Styreleder og nestleder har siden 1. mars 2022 vært henholdsvis Hilde Lyng (NO) og Elin Øy (DnF). Fondet har to ansatte, regnskapsfører Reidar Svensson og administrativ leder Anne Merethe K. Prinos (deltid).

Skribentorganisasjonenes samarbeidsutvalg (SOS)

SOS er et samarbeidsorgan for DnF, NFFO, FF, DF, Kritikerlaget og NBU. I utvalget møter foreningenes ledere og generalsekretærer. I SOS diskuteres saker som angår alle foreningene, og i 2023 fungerte DnF som sekretariat. På møtene i 2023 var temaene blant annet opphavsrettslige spørsmål knyttet til kunstig intelligens og innspill til bokloven. Det ble også utformet et tydeligere mandat for å styrke samarbeidet i utvalget.

Det var fire møter i samarbeidsutvalget i 2023.

SOS er et viktig samarbeidsforum for skribentorganisasjonene. I 2023 arbeidet vi for å styrke dette samarbeidet.

Kunstnernettverket

Kunstnernettverket samler 19 landsomfattende organisasjoner som representerer skapende og utøvende kunstnere i Norge. Samlet har disse forbundene om lag 30 000 medlemmer. Nettverket arbeider med kunstnerpolitikk, med særlig vekt på kunstneres inntektsforhold, sosiale rettigheter, stipend, vederlag og opphavsrett.

Kunstnernettverket skriver felles innspill til statsbudsjett og høringsuttalelser til myndighetene vedrørende kunstnerpolitiske forhold. Kunstnernettverkets vedtak er konsensusbasert.

Arendalsdebatten gjennomført av Kunstnernettverket fikk i 2023 tittelen «Kunstnerøkonomien – kunnskap, maktstrukturer og styring».

Kunstnernettverkets aktiviteter i 2023:

- 16. januar: Skriftlig innspill til NOU om yringsfrihet
- 27. februar: Kronikken «Bekymringsmelding fra kunstnerne»

- Meldt inn sin deltagelse og meldt på arrangement til Kulturytring Drammen, WEXFO og Arendalsuka.

Prøveordning med Nasjonalbiblioteket

I 2021 og 2022 gjennomførte Nasjonalbiblioteket (NB) i samarbeid med skribentorganisasjonene en prøveordning med digital tilgang til pliktavlevert materiale. Materialet er tilgjengelig via Feide og MinID. Den direkte Feide-tilgangen gjelder kun for ansatte i UH-sektoren som er forskere. Studenter må søke om tilgang.

Bakgrunnen for ordningen er hentet fra forskriftene til pliktavleveringsloven, som er basert på et behov for å bevare materiale og gjøre det tilgjengelig som kildemateriale til forskning og dokumentasjon. Det er et mål at forskriftene skal bidra til tilgjengeliggjøring av materialet på en hensiktsmessig måte i en moderne tid, samtidig som rettighetshavernes interesser skal ivaretas på en god måte. Men den utvidede tilgangen til verk har også skapt en bekymring om at det kan svekke opphavernes økonomi og kontroll over egne verk.

Prøveordningen med digital tilgang til pliktavlevert materiale ble i november 2022 besluttet forlenget med ett år for å teste bruken av ordningen i et år som ikke var preget av korona. I 2023 var det flere møter mellom skribentorganisasjonene, Forleggerforeningen og NB om evaluering av ordningen, og NB leverer jevnlig statistikk over bruken av pliktavlevert materiale. Ifølge den rapporterte bruken utgjør skjønnlitteratur en liten andel av benyttet materiale.

Bokhylla-avtalen

Fredag 13. oktober la nasjonalbibliotekar Aslak Sira Myhre, kultur- og likestillingsminister Lubna Jaffery og Kopinors administrerende direktør Hege Munch Gundersen fram den nye Bokhylla-avtalen. Avtalen tredde i kraft 1. januar 2024 og omfatter 400 000 norske bøker som er utgitt fram til og med 2005. Det er en økning på 175 000 bøker. Bokhylla-avtalen skal sikre den norske allmennheten digital tilgang til et stort antall opphavsrettslig beskyttede norske bøker som ellers ville ha vært vanskelig tilgjengelige eller glemt.

Det er lagt tydelige rammer for bruk av tjenesten, blant annet skal tekstbasen ikke gjøres søkbar for eksterne søkemotorer. Den kan heller ikke benyttes til trening av kunstig intelligens. Forfattere og utgivere blir kompensert, og med utvidelsen økes betalingen fra 17 til 24,5 millioner kroner.

Internasjonalt arbeid

Komiteen for fengslede forfattere

Komiteen for fengslede forfattere er en underkomité av Norsk PEN. NBUs nestleder Sanne Mathiassen er NBUs representant i komiteen. Leder i komiteen er Dag Larsen.

Komiteen møttes jevnlig gjennom 2023. I april ble det søkt om aktivitetsmidler

Ny Bokhylla-avtale signert i 2023.

fra Kopinor, og det ble innvilget 175 000 kr. Formålet var å kunne bistå PEN Belarus' organisatoriske oppbygging. 1. november ble det avholdt et møte med PEN Belarus' representanter Taciana Niadbaj og Iryna Kozikava.

13. april avholdt komiteen et seminar på Litteraturhuset i Oslo. Temaet var menneskerettssituasjonen i Iran og hva som kan gjøres for å støtte opposisjonen til dagens regime.

9. desember avholdt Norsk PEN sin årlige postkortaksjon på Deichman Grünerløkka. Det ble, i år som i fjor, sendt postkort til forfattere, kunstnere, journalister og aktivister som sitter fengslet for å ha brukt ytringsfriheten.

Baltic Writers' Council

Baltic Writers' Council (BWC) organiserer 21 baltiske og nordiske forfatter- og oversetterforeninger fra 12 land med over 17 000 medlemmer til sammen. Årsmøtet i BWC ble avholdt 5. og 6. mai i Visby på Gotland. Representanter fra estiske, litauiske, latviske, belarusiske, polske, finske og svenske organisasjoner deltok. Norges delegasjon besto av Hilde Lyng (leder i NO), Sandra Lillebø (styremedlem i DnF) og Sanne Mathiassen (nestleder i NBU). Foruten vanlige årsmøtesaker var situasjonen i Ukraina og Belarus viktige temaer. På kvelden ble det holdt en rundeborddiskusjon med fokus på tilstanden i Belarus. Deltagerne i diskusjonen var forfattere i eksil, som ga et innblikk i situasjonen for forfattere og organisasjoner i Belarus.

European Writers' Council (EWC)

Årsmøtet i European Writers' Council (EWC) ble avholdt 3. juni i Berlin. NBUs leder Alexander Løken var til stede, samt representanter fra de fleste norske forfatterorganisasjonene. Foruten vanlige årsmøtesaker, som valg av styre, var det faglig innhold. Årets tema var kunstig intelligens, og styret i EWC redegjorde for arbeidet som gjøres opp mot EU-systemet.

Nordisk forfatter- og oversetterråd (NFOR)

Nordisk forfatter- og oversetterråd (NFOR) avholdt møte på Hanaholmen konferansesenter i Finland 15.–16. juni 2023. De finske forfatter- og oversetterforeningene var vertskap. Til stede var representanter fra flere av andre nordiske forfatter- og oversetterforeninger samt representanter fra DnF, NO og NFFO. Fra NBU stilte leder Alexander Løken.

Representanter fra de ulike foreningene ga en kort rapport om situasjonen i sine land siden forrige NFOR-møte og en gjennomgang av fokussaker. Også her var et gjennomgående tema kunstig intelligens samt de opphavsrettslige utfordringene ved trening av språkmodeller.

NFOR avholdes annethvert år, med unntak av under koronapandemien, men det ble åpnet for å ha årlige møter ved behov, særlig med tanke på den raske utviklingen av kunstig intelligens.

NFOR møttes i Finland i 2023. En nyttig erfaringsutveksling med våre nordiske kollegaer.

Kulturpolitiske fokussaker i 2023

Nasjonal leselyststrategi

I forbindelse med at regjeringen la fram Hurdalsplattformen i 2021, ble det lovet at arbeidet med en nasjonal leselyststrategi skulle påbegynnes i 2022. For å komme Kultur- og likestillingsdepartementets arbeid i møte samarbeidet NBU og flere organisasjoner i litteraturfeltet om seminarer, panelsamtaler o.l. i 2023:

Litteratur- og lesefeltet har vært aktive med å gi innspill til en nasjonal leselyststrategi, bl.a. gjennom seminarer og høringssrunder.

- 26. januar: Leselystseminar hos Norsk barnebokinstitutt.
- 26. april: Leselystseminar hos Norsk Barnebokinstitutt.
- 20. juni: Arrangementet «Leselyststrategi: Hva mener barn og unge?» på Kulturytring i Drammen.

I tillegg deltok NBU-leder Alexander Løken i panelsamtalen «Jakten på leselysten» arrangert av Forleggerforeningen på Norsk Litteraturfestival på Lillehammer.

I april iverksatte Kultur- og likestillingsdepartementet sitt arbeid med den nasjonale leselyststrategien, og 22. april var NBU invitert til muntlig høring på Stortinget. Nestleder Sanne Mathiassen holdt et innlegg på vegne av NBU der hun fokuserte på en varig leseinnsats med blant annet en styrking av innkjøpsordningen for skolebibliotek. NBU sendte også et skriftlig innspill innen fristen 26. mai.

Kunstig intelligens

Inntoget av kunstig intelligens (KI) og språkmodeller som ChatGPT på tampen av 2022 skapte bølger i litteraturfeltet og samfunnet for øvrig. NBU var tidlig ute med å diskutere sentrale utfordringer som opphavsrett, kunstnerisk kvalitet og avtaleverk i møte med den teknologiske utviklingen. NBU samarbeidet også tett med de andre opphaverorganisasjonene opp mot myndighetenes arbeid for å ivareta forfatteres rettigheter.

NBU har samarbeidet med de andre forfatter- og oversetterforeningene om opphavsrettslige utfordringer ved trening av KI.

- 25. april: Fagdagen på NBUs årsmøte var viet KI (se egen sak under «Årsmøtet» s. 8).
- 24. august: Forfatter- og oversetterorganisasjonene hadde et møte med Kultur- og likestillingsdepartementet om opphavsrettslige utfordringer rundt bruk av verk i språkmodeller.
- 15. oktober: Oppropet «Stjeler de språket vårt, stjeler de også kulturen vår», signert NBU, DnF, FF, NFFO og NO, ble publisert i Aftenposten.
- 17. oktober: Forfatter- og oversetterorganisasjonene bestilte en juridisk vurdering av opphavsrettslige hensyn ved trening av språkmodeller fra Bull & Co. Advokatfirma AS. Vi mottok utkast til utredningsnotat 8. desember.
- 2. november: Skriftlig innspill fra forfatter- og oversetterorganisasjonene ble

sendt til familie- og kulturkomiteen og kommunal- og forvaltningskomiteen. Vi fremmet et krav om øremerkede midler over statsbudsjettet til en kompensasjonsordning for opphavere av litterære verk brukt i norske språkmodeller.

- 3. november: Forfatter- og oversetterorganisasjonene hadde et innspillmøte med Kommunal- og distriksdepartementet og Kultur- og likestillingsdepartementet. Hilde Lyng (NO) stilte på vegne av NO, NBU og DnF. Det ble også levert et skriftlig innspill fra foreningene.
- 9. november: Forfatter- og oversetterorganisasjonene hadde et møte med Stortingets familie- og kulturkomité. NFFO og FF stilte på vegne av alle foreningene. Det ble også levert et skriftlig innspill.
- 30. november: NBU leverte et skriftlig innspill til regjeringens digitaliseringsstrategi med fokus på opphavsrettslige utfordringer knyttet til bruk av norske verk i språkmodeller.
- 11. desember: Forfatter- og oversetterorganisasjonene hadde et møte med Kultur- og likestillingsdepartementet om kompensasjonsordning til litterære opphavere ved trening av en norsk språkmodell

KI-appendiks: Høsten 2023 forsøkte NBU, DnF og FF å få på plass et appendiks til normalkontrakten som skal regulere forfattere og forlagenes benyttelse av kunstig intelligens. Ved utgangen av 2023 var det ikke formell enighet om appendikset.

Stortingsmeldingen «Kunstnarkår»

Den etterlengtede kunstmeldingen til Kultur- og likestillingsdepartementet ble lagt fram 9. juni. I en pressemelding ble formålet med meldingen presentert slik:

Meldinga viser regjeringas ambisjonar for kunstnarpolitikken i åra som kjem, og formulerer dei overordna måla for kunstnarpolitikken. Meldinga inneheld ei vurdering av dei eksisterande statlege verkemidla i kunstnarpolitikken og vilkåra kunstnarane har for å virke nasjonalt og internasjonalt, og foreslår endringar og justeringar. Meldinga går òg gjennom andre kunstnarrelevante politikkområde, som arbeids- og velferdspolitikken, pensjons-, skatte- og næringspolitikken, og foreslår tiltak som vil bidra til å forenkle og forbetre vilkåra for kunstnarar.

NBU leverte innspill til den etterlengtede stortingsmeldingen "Kunstnarkår".

Kunstnerøkonomien er skjør og må sikres og ivaretas.

I meldingen ble det foreslått endringer av forvaltningen av Statens kunstnerstipend (SKS) for å sikre «transparens» i prosessen med stipendfordelingene. Det ble blant annet foreslått å flytte sekretariatsfunksjonen fra de representative kunstnerorganisasjonene til Kulturdirektoratet.

14. desember var det høring av «Kunstnarkår» på Stortinget. NBU spilte inn at vi er skeptiske til å flytte sekretariatsfunksjonen, da det i praksis vil føre til at det må settes ned to separate utvalg som skal dele ut stipender fra NBUs vederlagsfond og Statens kunstnerstipend. En endring vil nødvendigvis føre til mer byråkrati og være mer kostbar enn dagens ordning. I et skriftlig innspill i forkant av høringen spilte NBU også inn at det er viktig med et solidarisk avtaleverk for forfattere, at reguleringen av strømmetjenester i bokloven er mangelfull, og at vi er bekymret for forfatteres pressede yringsfrihet internasjonalt.

Statsbudsjettet 2024

15. oktober leverte NBU et skriftlig innspill til regjeringens foreslåtte kulturbudsjett, og 20. oktober var NBU invitert til høring i familie- og kulturkomiteen på Stortinget. NBUs leder Alexander Løken spilte inn følgende temaer, særlig knyttet til den nasjonale leseleststrategien:

- Styrking av innkjøpsordningene for tegneserier.
- Styrking av innkjøpsordningen for skolebibliotek.
- Flere stipendhjemler til barne- og ungdomsbokforfattere.
- Økning av økonomisk tilskudd til Foreningen !les og Leser søker bok.

I budsjettforliket mellom SV og regjeringspartiene, som ble lagt fram 3. desember, ble innkjøpsordningen for tegneserier styrket med ytterligere to millioner – i tillegg til den opprinnelige økningen på to millioner som ble gitt til innkjøpsordningen, og prosjektstøtten til tegneserier i statsbudsjettet. Økningen var et viktig gjennomslag for NBU, Grafill og resten av tegneseriefeltet.

Utvalget for Statens kunstnerstipend foreslo også flere stipendhjemler, blant annet to nye arbeidsstipend, til barne- og ungdomsbokforfattere.

Gledelig med mer penger til tegneserier i statsbudsjettet!

Bokloven

31. mars ble forslag til Lov om omsetning av bøker (bokloven) sendt til Stortinget. I proposisjonen ble NBUs innspill i stor grad hørt. Viktige punkter for barne- og ungdomsbokforfattere er:

- Fastpris: 12 måneders rullerende fastpris, der utgivelse av hvert nytt format utløser en ny fastpris. Fastprisen sikrer bredde og er et virkemiddel for å hegne om og forlenge levetiden til den fysiske boken i konkurranse med blant annet lydbøker i strømmetjenester.
- Stykk salg på lydbøker: I bokloven foreslås det at alle lydbøker skal selges stykkevis i alle strømmetjenester innenfor fastprisperioden. NBU kommenterte dette forslaget med en viss bekymring for at strømmetjenestene vil bruke stykk salg som en unnskyldning til å «gjemme» korte barnebøker bak betalingsmurer.
- Bokhandlerrabatt: Bokhandlerrabatten på 12,5 % fjernes. Denne sluttunderabatten blir oftere benyttet i nettbutikk enn i fysiske butikker, og dette svekker forståelsen av fastpris som et viktig virkemiddel.
- Normalkontrakten: Bokloven lovfester også at det kan forhandles fram normalavtaler på foreningsnivå. Også illustratører og tegneserieskapere får nå mulighet til å framforhandle normalavtaler.

Viktig arbeid med ny boklov. Fastpris og strømming av lydbøker er fokusområder for NBU.

Daværende kulturminister Anette Trettebergstuen og NBUs leder med Prop. 82 L. (Foto: NBU)

27. april var det høring av bokloven på Stortinget, der NBU-leder Alexander Løken deltok. Det ble også sendt et skriftlig innspill.

11. mai møtte Alexander Løken og Arne Svingen saksordfører i boklovsarbeidet Torstein Tvedt Solberg (Ap) og politisk rådgiver Lene Endresen Normann på Stortinget. NBU tok opp det vi mener er en mangel i loven: regulering av strømming av lydbøker. NBU sendte i etterkant et skriftlig forslag til endring av lovteksten.

8. juni ble bokloven vedtatt i Stortinget. Loven trådte i kraft 1. januar 2024 (stykk salg av lydbøker blir innført 1. januar 2025). I Stortingets merknader til lovteksten ble det vedtatt at Kultur- og likestillingsdepartementet skal utarbeide forskrifter til visse punkter i loven. Departementet ble også anmodet til blant annet å utrede om ikke-diskrimineringsparagrafen i bokloven også skal gjelde for strømming av lydbøker, i tråd med NBUs forslag. Det videre arbeidet med anmodningen ble utsatt til 2024.

1. desember leverte NBU et innspill til boklovsforskriftene.

Mangfold

I september tok NFFO initiativ til et mangfoldsprosjekt med NBU og andre organisasjoner i litteraturfeltet. Målet var «å øke representasjonen blant forfattere for å få en rikere litteratur, flere stemmer og flere perspektiver i den offentlige samtalen». Organisasjonene søkte Balansepoten til organisasjonen Balansekunst om 350 000 kr, blant annet for å utvikle kortfilmer til verving av nye forfatterstemmer. Prosjektet fikk dessverre ikke økonomisk støtte.

NBU mener det er viktig med et mangfoldsfokus, både internt i foreningen og i litteraturen som utgis.

Kulturrådet og innkjøpsordningene

Skribentorganisasjonene, Grafill, Tegnerforbundet og Forleggerforeningen (disse utgjør kontaktutvalget for innkjøpsordningene) har jevnlig statusmøter med Kulturrådet der vi gjennomgår innkjøpsordningene.

I 2023 var innkjøpsordningen for skolebibliotek et tema. I statsbudsjettet for 2024 ble skolebibliotekordningen styrket med 5 millioner kroner. Den totale budsjetttrammen for ordningen er dermed på 10,5 millioner kroner per år fra og med 2024. 380 skoler kan delta i ordningen i årene 2024–2026. Det er kommet inn 661 søknader. Dette er en økning fra 200 skoler i forrige runde.

NBU foreslår også kandidater til vurderingsutvalget for innkjøpsordningen for barne- og ungdomslitteratur.

Den kulturelle skolesekken (DKS)

Honorering av høytlesing i DKS

Det er lovfestet at bruk av åndsverk utover sitatretten skal honoreres, og dette er praksis for musikk i DKS, men ikke litteratur eller billedkunst. I praksis betyr det at forfattere og illustratører ikke får utbetalt honorar for bruk av sine egne åndsverk (høytlesing av tekst og framvisning av illustrasjoner). Forfattere

honoreres kun for selve framføringen, ikke for bruken av åndsverket.

Etter et arbeidsmøte hos Kulturtanken i 2022, der blant andre NBU var representert, ble det rettet en forespørsel til Kopinor om de kunne være avtalepart på vegne av opphaversiden. Kopinor påtok seg ansvaret.

*NBU jobber for at
forfattere skal få betalt
når de selv eller andre
leser høyt fra bøkene
deres.*

1. april 2023 inngikk Kopinor og Kulturtanken en pilotavtale om formidling av litteratur i DKS. Avtalen gjelder framstilling av eksemplarer og tilgjengeliggjøring for allmennheten av utgitt tekst, visuelt materiale og noter i forbindelse med formidling av litteratur i DKS. Kulturtanken inngikk avtalen på vegne av fylkeskommuner og kommuner i hele DKS-ordningen, mens Kopinor representerte opphavere og utgivere i til sammen 23 medlemsorganisasjoner.

NBU var en aktiv bidragsyter i pilotperioden og ga råd om rettigheter, registrering og omfang av bruk. I desember var NBU og andre relevante medlemsorganisasjoner invitert til et møte hos Kopinor, der Kopinor la fram et forslag til en honoreringsmodell. Arbeidet fortsetter i 2024.

NBU som rådgiver og problemløser

Skatt

Otto Risangers skattenotat ble også i 2023 gjort tilgjengelig elektronisk. De som ønsket det, fikk brukernavn og passord tilsendt per post. NBU gir ikke medlemmer råd i personlige skattespørsmål.

Råd og veiledning

NBU gir råd og veiledning i enkeltsaker når forfattere tar kontakt med oss. Vi bistår både medlemmer og ikke-medlemmer. NBUs mål og ambisjon er å ivareta barne- og ungdomsbokforfatternes profesjonelle rettigheter og behov på best mulig måte.

Henvendelser fra forfattere handler ofte om usikkerhet før inngåelse av avtaler og kontrakter (særlig gjelder dette debutanter), stipend samt større og mindre konflikter med forlag og andre aktører. I 2023 handlet mange av henvendelsene om digitale læremidler.

Mange henvendelser om digitale læremidler til NBU i 2023.

Juridisk bistand

Advokat Hans Marius Graasvold bistår NBU juridisk ved behov.

Synlighet og tilgjengelighet

NORLA og Bologna 2026

I snart 60 år har bokmessen i Bologna i Italia vært det ledende arrangementet for barne- og ungdomslitteratur i forlagsbransjen. Hvert år inviteres et land til å vise fram sin kultur og litteratur for barn og unge. I 2022 ble det offentliggjort at Norge skal være gjesteland ved barnebokmessa i Bologna i 2026.

NBU er med i planlegging av Norge som gjesteland ved barnebokmessa i Bologna i 2026.

I 2023 ble barnebokmessa i Bologna avholdt 6.–9. mars. NORLA var som vanlig til stede, men i forbindelse med planleggingen av Bologna 2026 var delegasjonen fra Norge styrket med Alexander Løken (NBU) og Heidi Austlid (Forleggerforeningen) fra NORLAS styre. Sammen med representanter fra den norske ambassaden i Roma hadde de møter med messeledelsen, konsulen i Bologna, den italienske forleggerforeningen, hovedbiblioteket Salaborsa, bokhandelen Libreria Giannino Silvana, MAMbo – museet for samtidskunst samt andre aktører og mulige samarbeidspartnere fram mot, og under, barnebokmessa i 2026.

NBUs nettsider (www.nbuforfattere.no)

Nettsidene til NBU skal være det naturlige stedet å oppsøke hvis man lurer på noe som har med stipender, kontrakter og sosiale rettigheter å gjøre. Her skal man også kunne finne oppdatert informasjon om forfatterboliger, forlag, litterære priser, litteraturfestivaler og hva som skjer på barne- og ungdomsbokfeltet. Målet er at nettsidene skal være nyttige og informative for både nye og etablerte barne- og ungdomsbokforfattere. De fleste nettsakene blir publisert på Facebook, flere også på Instagram, som gir NBU stadig flere følgere i sosiale medier.

Stillingen som nettredaktør er på 20 %. Etter å ha hatt stillingen i fem år takket A. Audhild Solberg for seg på tampen av året. 1. desember tok Elin Hansson over som nettredaktør.

NBU tar gjerne imot stoff fra medlemmer; dette får vi positive tilbakemeldinger på. Ta kontakt med Elin viss du har en idé: elinhansson@gmail.com.

NBU i media

NBU har vært en synlig aktør i litteraturpolitiske debatter. I 2023 var det blant annet «sensitivitetslesing», kunstig intelligens, få utgitte ungdomsbøker og normalkontraktforhandlinger som preget det offentlige ordskiftet.

- 23. februar, Aftenposten, sak: «Forfatter Nina Lykke mener det å redigere gamle bøker virker mot sin hensikt».
- 28. februar, Vårt Land, sak: «Vegrer seg for å sende agenten til Afrika» (om «sensitivitetslesing»).

- 29. april, Bok365, sak: «Uhørt at forfattere blir utestengt» (om strømming av lydbøker).
- 2. mai, Klassekampen, felleskronikk: «Bokloven er bra for leserne».
- 4. september, Klassekampen, sak: «Bekymret for serie-litteraturen» (om strømming av lydbøker).
- 18. september, Aftenposten, kronikk: «Er vi vitne til en leselyst-tragedie?» (om strømming av lydbøker).
- 30. september, Vårt Land, sak: «Ingen statlige arbeidsstipend til menn som skriver barnebøker».
- 8. oktober, Periskop.no, sak: «Kriseår for norsk ungdomslitteratur».
- 12. oktober, Bok365, kronikk: «En sjanger er i ferd med å dø ut» (om ungdomsbøker).
- 26. oktober, Bok365, sak: «Jeg har faktisk opplevd det selv» (om «ghosting» av forfattere).
- 14. november, Aftenposten, felles kronikk: «Stjeler de språket vårt, stjeler de også kulturen vår» (om bruk av litteratur til trening av kunstig intelligens).
- 24. november, Aftenposten, sak: «Full stans i bokforhandlinger. Forfattere vil 'sette hardt mot hardt'».
- 14. desember, Bok365, sak: «Krenkesperre?» (om «sensitivitetslesing»).

NBU var godt synlig i mediebildet i 2023.

Litteraturfestivaler

Tilstedeværelse og synlighet på litteraturfestivaler og -konferanser er viktig for NBU. Der knyttes relasjoner på kryss og tvers av bransjen, og vi får mulighet til å bli kjent med og støtte lokale krefter som jobber aktivt for barne- og ungdomslitteraturen.

Norsk Litteraturfestival på Lillehammer

Norsk Litteraturfestival på Lillehammer ble avholdt 22.–28. mai, og NBU var også i 2023 representert i mange sammenhenger:

- 22. mai holdt NBUs leder Alexander Løken åpningstalen på KOMMA, formidlingsarenaen for litteratur i Den kulturelle skolesekken, på vegne av NBU.
- 23. mai inviterte NBU, de andre forfatter- og oversetterforeningene og Grafill til panelsamtale og workshop om kunstig intelligens og ytringsfrihet ved World Expression Forum (WExFo), en årlig ytringsfrihetskonferanse som avholdes i tilknytning til festivalen.
- 24. mai delte NBUs leder Alexander Løken ut Bokhandelens barne- og ungdomsbokstipend til forfatter Kristine Rui Slettebakken.
- 25. mai arrangerte Forleggerforeningen panelsamtalen «Jakten på leselysten», der NBUs leder Alexander Løken deltok.

*Det første året med
Masterclass på
Lillehammer. Siri
Pettersen inspirerte
publikummet med en
imponerende
arbeidsmetode.*

•25. mai inviterte NBU til barnebokbar på Brenneriet. Endre Lund Eriksen, Hilde Myklebust, Ingvild Bjerkeland, Nina Borge, Per Axel Prydz, Regine Toften Holst og Svein Nyhus leste. Magnhild Bruheim var programvert.

•26. mai avholdt NBU sin aller første masterclass. Fantasyforfatter Siri Pettersen fortalte deltakerne om sin metode og struktur i arbeidet med Ravneringene- og Vardari-seriene.

Åtte medlemmer hadde fått innvilget reisestipend og var til stede på festivalen fra onsdag til fredag.

Økonomisk tilskudd fra NBU

Det er krav til konferansene/festivalene som får støtte av NBU, at tilskuddet går til honorering av barne- og ungdomsbokforfattere som bidrar i programmet. I 2023 støttet NBU Nordisk Barnebokkonferanse i Stavanger med 40 000 kr.

Litteraturpriser

NBUs debutantpris Trollkrittet

NBUs årsmøte besluttet i 2010 å opprette en debutantpris. Prisen fikk navnet Trollkrittet etter en bok av Zinken Hopp og ble første gang delt ut på årsmøtet i 2011. Prisen er kr 25 000 og et diplom laget av Stian Hole. NBUs litterære råd er jury.

De nominerte i 2023 var Irmelin Persdatter Gustavsens for Hilda Humlevik og folka som forsvant (Cappelen Damm), Therese Garshol Syversens for Sting (Samlaget) og Thoralf Fagertun for Familien Gnork (Samlaget).

Vinner ble Therese Garshol Syversen. I begrunnelsen het det:

Har du først lese starten på ungdomsromanen Sting, er det vanskeleg å legge boka frå seg. Opninga er ein knapp og effektiv dialog mellom hovudpersonen og psykologen, replikkane syg lesaren inn i det som viser seg å vere ei gripande og tragisk historie om dødeleg vald innafor familien. Hovudpersonen Emma på 16 mista begge foreldra då faren skaut og drap mora, han skada også Emma, og skaut seg sjølv.

Forteljinga vekslar kjapt og effektivt mellom to tidsplan, kapitla vekslar mellom eit «No» og eit «Då». I notida flyttar Emma frå sjukehuset og til mormor. Emma strevar med hukommelsen, er usikker på kva som eigentleg hende, tviler på kva versjon ho skal stole på. Minna blir gradvis framkalla gjennom terapien, men også i relasjon til mormora og i den framveksande relasjonen til naboguten Hannes. Fortidsdelane av boka er fint integrerte i notidshandlinga, og avdekkjer steg for steg kva som hende. Far til Emma var jeger, han lærte henne om våpenbruk og jakt, dei hadde ein slags fellesskap i skytinga. Men faren takla ikkje at mor til Emma ville skilje seg frå han.

Det er vanskeleg å lage ei truverdig skjønnlitterær framstilling av eit så tragisk og mørkt tema. Men debutanten Therese Garshol Syversen turnerer det særskildt godt. Boka har ein konsentrert og knapp forteljemaate, og forfattaren styrer klar av sensasjonspreget som slike saker ofte får i media. Noko av det mest

overtydande i boka er den truverdige, konkrete og presise skildringa av Emma sine psykologiske prosessar, kroppslege symptom og fysiske reaksjonar.

Tematikken er mørk, men hovudpersonen Emma kjem seg vidare og går inn i nye relasjonar til folka rundt seg. Therese Garshol Syversen har med si debutbok skrivne eit overtydande stykke realistisk kvalitetslitteratur med djupe og truverdige psykologiske skildringar.

NBU-prisen

NBU deler hvert år ut NBU-prisen til en person eller institusjon som har utført et prisverdig arbeid for barne- og ungdomslitteraturen. Prisen er et trykk laget av billedkunstner, illustratør og forfatter Lars Elling.

I 2023 gikk prisen til Mary Ailonieida Sombán Mari for hennes innsats for samisk barne- og ungdomslitteratur. Utdrag fra NBUs begrunnelse:

For å beskytte et språk må det brukes, både muntlig og skriftlig. Og det er skriftspråket vi forfattere har et særskilt ansvar med å benytte og dermed beskytte og bevare. Årets vinner av NBU-prisen har tatt på seg dette ansvaret med sitt banebrytende arbeid for samisk barne- og ungdomslitteratur. Som forfatter av Norges første barnebok utgitt på samisk i 1976, hennes debut *Ámmul ja alit oarbmaelli*, eller *Ámmul* og den blå kusinen, har hun utmerket seg som en foregangskvinne i arbeidet med å skape bevissthet rundt samisk litteratur og bidratt til en større anerkjennelse av samiske språk i den norske offentligheten.

Mary Ailonieida Sombán Mari mottok prisen på NBUs medlemsmøte lørdag 21. oktober.

*NBU-prisen 2023
gikk til Mary
Ailonieida Sombán
Mari for innsats
innenfor samisk barne-
og ungdomslitteratur.*

*Jørn Lier Horst og Hans Jørgen Sandnes, er med NBUs nestleder Sanne Mathiassen.
(Foto: NBU)*

Teskjekjerringprisen

Teskjekjerringprisen er en del av Prøysenprisene. Teskjekjerringprisen gis for fremragende innsats innen musikk, visekunst og diktning i sjangre som forbindes med Alf Prøysen. Prisen vektlegger spesielt virksomhet rettet mot barn, og siden 2018 har NBU samarbeidet med Norsk viseforum, NOPA og Prøysenhuset om juryering. NBU støtter prisen med 35 000 kr. NBUs representant i juryen for Prøysenprisene er Bjørn F. Rørvik.

I 2023 ble Teskjekjerringprisen tildelt Hans Jørgen Sandnes og Jørn Lier Horst. Prisen ble utdelt på arrangementet Prøysen tel by'n i Kulturkirken Jakob 23. november.

Bokhandelens barne- og ungdomsbokstipend

NBU samarbeider med Bokhandlerforeningen om utdelingen av Bokhandelens barne- og ungdomsbokstipend. Stipendet er på 60 000 kr og er finansiert av Bokhandlerforeningens medlemmer. Det er NBUs litterære råd som innstiller til stipendet, som skal deles ut til en norsk barnebokforfatter det er grunn til å knytte store forventninger til i framtiden.

I 2023 gikk stipendet til Kristine Rui Slettebakken. Stipendet ble delt ut under Litteraturfestivalen på Lillehammer.

NBU bidrar på ulike måter også til andre priser, bl.a. med rådets eller leders kompetanse.

Brageprisen

NBUs leder sitter i Bragerådet. Rådet står blant annet for planlegging av prisutdeling, sammensetting av juryer, innstilling til hedersprisen, evaluering og planlegging av pressearbeid.

Brageprisene ble delt ut 23. november. Brageprisen for beste skjønnlitterære barne- og ungdomsbok gikk til forfatter Maria Parr og illustratør Åshild Irgens for Oskar og eg (Samlaget). Brageprisen for beste sakprosa for barn og unge gikk til forfatter Ragnhild Holmås og illustratør Henriette T. Osnes for Ordenes hårreisende hemmeligheter (Aschehoug). Hedersprisen ble tildelt Ingvar Ambjørnsen.

Ivaretakelse av faglige interesser

Det arrangeres fagdager for medlemmene i forbindelse med medlemsmøte og årsmøte (les mer på s. 8 og 9). NBU gir også medlemmer mulighet til å delta på seminarer og kurs i inn- og utland.

Motiverte deltakere på NBUs skrivesamling
(Foto: NBU)

NBUs skrivesamling

5.–7. juni arrangerte NBU sin andre skrivesamling på Breiva Gjestegaard i Bø i Telemark. Hensikten med skrivesamlingen er at deltakerne kan diskutere hverandres tekster, få tilbakemelding på eget manus, utveksle erfaringer og få tid til å skrive.

Medlemmene som fikk plass på samlingen i 2023, var Eli Hovdenak, Hilde Hodnefeld, Bjørn F. Rørvik, Frode Eie Larsen, Thor Soltvedt, Ingjerd Hansen Juvik og Axel Hellstenius. Med på turen var også styremedlem A. Audhild Solberg og nestleder Sanne Mathiassen, som fungerte som tilretteleggere i diskusjonene, samt administrasjonsleder Ellen Liland. Tilbakemeldingene fra deltakerne var positive, og NBU ønsker å arrangere skrivesamling også i 2024.

NBUs skrivesamling er en etablert suksess og vil bli gjentatt i 2024.

Litteraturfestivalen på Lillehammer

NBU utlyste i 2023 åtte reisestipend til Litteraturfestivalen på Lillehammer. Stipendet dekket reise og overnatting i to netter.

Medlemmene som fikk stipend i 2023, var Synne Sun Løes, Ingjerd Hansen Juvik, Frøydis Alvær, Johanne Emilie Andersen, Stein Erik Lunde, Nina Borge, Ingvild Bjerkeland og Bo Gaustad. De deltok på NBUs barnebokbar og masterclass med Siri Pettersen samt en middag med representanter fra NBUs styre.

Reisetilskudd til kurs og konferanser samt studieopphold

Reisetilskudd kan søkes av alle medlemmer, og det er fire søknadsfrister i året: 15. februar, 15. mai, 15. august og 15. november. Reisetilskudd kan benyttes til deltakelse på konferanser, seminarer, workshops, studieopphold og lignende. Tilskuddet skal kun dekke inntil to tredjedeler av kostnadene.

I 2023 fikk 21 medlemmer innvilget reisetilskudd på mellom 2000 og 10 000 kr.

Debutanttreff hos NBU

Hver høst arrangerer NBU et debutanttreff. Hensikten med treffet er å invitere årets nye barne- og ungdomsbokforfattere inn i bransjen – rent fysisk, i møte med NBUs ledelse, og praktisk, i form av informasjon, spørsmål og svar om den norske bokbransjen.

Responsen på NBUs debutanttreff er alltid god. Treffet gir debutantene viktig innføring i bransjen.

Årets treff ble arrangert 20. september. 11 debutanter deltok.

NBUs leder Alexander Løken ga en innføring i NBUs arbeid og bokbransjen. Leder i NBUs litterære råd Johan B. Mjønnes informerte om rådets arbeid og det å søke stipend. Alfred Fidjestøl, styreleder i Norsk Forfattersentrum, informerte om Norsk Forfattersentrum og forfatterformidling. Forfatter Lena Lindahl delte erfaringer fra egen bokdebut og karriere. Alle deltakerne fikk presentere seg selv og boken sin.

Lydhøre barne- og ungdomsbokforfattere på NBUs debutanttreff.

(Foto: NBU)

Skolering av administrasjon og tillitsvalgte

Strategiseminar og fellesmøte

Hvert år reiser NBUs litterære råd, styre og administrasjon på et seminar. Dette er viktige dager for de tillitsvalgte, der både faglige spørsmål, litterærpolitiske problemstillinger og foreningsarbeid blir diskutert. Normalt velges det noen problemstillinger det bores i, og diskusjonene skjer både i grupper og i plenum. Den sosiale delen av seminaret er også viktig for å gjøre foreningens tillitsvalgte trygge på hverandre og bedre rustet til å ta viktige og vanskelige avgjørelser.

I år var styret samlet til seminar på Refsnes gods på Jeløya utenfor Moss fra 12. til 14. juni. Rådets seminar varte fra 13. til 14. juni. Mens styret diskuterte en «strømmestrategi» for lydbøker, normalkontrakt for tegneserieskapere, mangfold i barnelitteraturen samt NBUs vedtekter og strategi, diskuterte rådet temaet «uklart barneperspektiv» (les mer på s. 12). Styret og rådet hadde også en felles samtale om stortingsmeldingen «Kunstnarkår» og om NBUs inntakskriterier er inkluderende nok.

NBUs styre og råd har stor nytte av både sitt årlige seminar og interne evalueringer.

Organisasjonsutvikling

Styreevalueringen viser seg å være et godt verktøy for å skolere styret og styremedlemmene, og det gjør styrearbeidet mer dynamisk og konstruktivt. Det ble gjennomført en anonym styreevaluering før årsmøtet i 2023. Resultatet av styreevalueringen ble i ettertid gjennomgått av styret og resulterte i forslag til tiltak som kan gjøre styrearbeidet mer effektivt, oversiktlig og inkluderende.

Glimt fra NBU-året 2023

Blide deltakere på NBUs medlemsmøte i Sjømannsforeningens lokaler.

(Foto: Ragnar Aalbu)

NBUs leder Alexander Løken og Mary Ailonieida Sombán Mari, vinner av årets NBU-pris.

(Foto: NBU)

NBUs styre og råd poserer i pausen på seminar.

(Foto: NBU)

Godt samspill i NBUs korridorer. Leder og administrasjonsleder med matchende antrekk.

(Foto: NBU)

Sammen er vi sterke: NBU og nesten hele litteraturfeltet samlet under innspill til statsbudsjettet 2024.

(Foto: NBU)

Regnskap 2023

Årsmelding til regnskap 2023

Virksomhetens art og hvor den drives

Norske Barne- og Ungdomsbokforfattere er en forfatterorganisasjon beliggende i Oslo. Foreningen er en ideell non-profit organisasjon. Organisasjonen er mottaker av bibliotekvederlag som største inntektskilde.

Rettvisende oversikt over utvikling og resultat

Foreningens driftsinntekter, som utgjør diverse vederlag, offentlige og private tilskudd, gikk i 2023 opp med 3,95%. Foreningen har en egenkapitalprosent på 65%. Egenkapitalen har gått ned med 4,2%.

Foreningen gikk med et underskudd på kr 412 409,-. Det var budsjettert med et underskudd på 1 340 912,-

Fortsatt drift

Årsregnskapet for 2023 er satt opp under forutsetning av fortsatt drift. Det bekreftes herved at forutsetning om fortsatt drift er til stede.

Arbeidsmiljø

Styret mener at arbeidsmiljøet i foreningen er tilfredsstillende. Det har ikke vært arbeidsrelaterte skader eller ulykker i 2023. Det har ikke vært sykedager blant de ansatte.

Likestilling

Foreningen har 2 ansatte, en i 100% stilling og en i 20% stilling, begge er kvinner.

Styret består av 4 kvinner og 3 menn. Styrets leder og nestleder er arbeidende tillitsvalgte i 100% og 40%.

Styret har ut fra en vurdering av antall ansatte og stillingskategorier ikke funnet det nødvendig å iverksette spesielle tiltak med hensyn til likestilling.

Oslo 7.februar 2024

<i>sign.</i> Alexander Løken leder	<i>sign.</i> Sanne Mathiassen nestleder	<i>sign.</i> Mahmona Khan	<i>sign.</i> Håkon Øvreås
<i>sign.</i> Nora Dåsnes	<i>sign.</i> A. Audhild Solberg	<i>sign.</i> Arne Svingen	

NBUs fond

Vederlagsfondet

Vederlagsfondet utgjøres av bibliotekvederlag som fordeles til NBU fra Norsk Forfatter- og Oversetterfond. Fondet skal brukes til grunnstipend og varierte stipend, fordelt 40/60 etter at fondets andel av forretningskostnadene er trukket fra.

Vederlagsfondets kapital pr 31.12.22 var kr 8 593 783. Dette skal etter fondets statutter deles ut det påfølgende år. Det ble i 2023 delt ut kr 8 529 992 fordelt på kr 3 375 592 til grunnstipend og kr 5 154 400 til varierte stipend. Fondskapital pr 31.12.23 er kr 8 230 224.

Solidaritetsfondet

Solidaritetsfondet består av de midler som kommer fra bokklubber. Fondet hadde pr. 31.12.22 en kapital på kr 164 125. Inntektene for 2023 var 16 150.

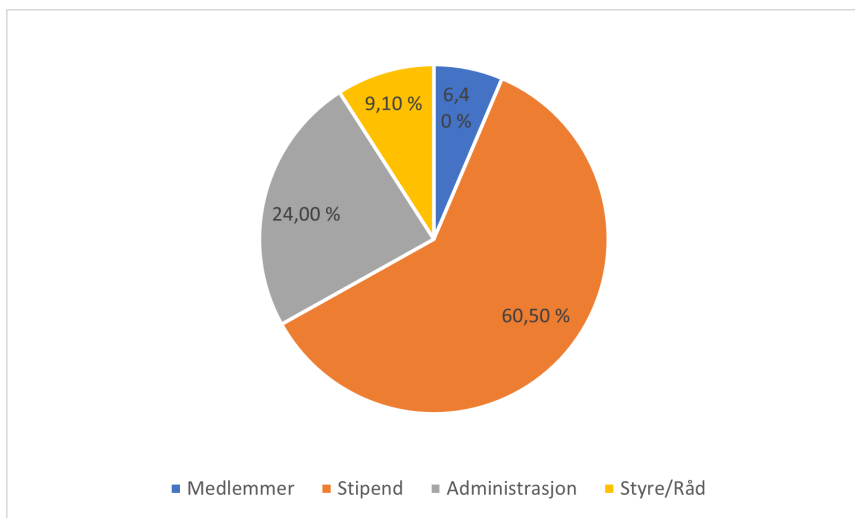
Fondskapital er pr. 31.12.23 på kr 115 275.

Kampanjefondet

Det har ikke vært bevegelse i fondet i 2023.

Gavefondet

Det har ikke vært bevegelse i fondet i 2023.

NBUs utgifter

Stipend. Dette er kun NBUs egne stipendmidler fra vederlagsfondet. Statens kunstnerstipend er ikke inkludert.

Administrasjon. Daglig drift. Leder, nestleder, administrasjon, hjemmeside.

Styre/råd. Møtehonorer og annet arbeid.

Medlemmer. Årsmøte, medlemsmøte, andre medlemsrettede tiltak.

Norske Barne- og Ungdomsbokforfattere

Resultatregnskap

	Noter	2023	2022
Driftsinntekter			
Medlemskontingent		148 800	136 800
Bibliotekvederlag		13 498 571	12 469 147
Norwacoverlag		76 900	0
Kopinorvederlag		156 558	562 439
NRK arkivvederlag foreldet		0	11 866
Bokklubbinntekter		16 150	31 795
Offentlige tilskudd		270 000	310 000
Private tilskudd		175 000	100 000
Bokhyllavederlag		0	217 651
Administrasjonsandel Norwacoverlag		115 114	68 133
Andre inntekter		36 500	35 000
Driftsinntekter		14 493 593	13 942 831
Driftskostnader			
Lønns- og honorarkostnader	1	4 005 999	3 384 531
Stipend og tilskudd	2	8 876 367	11 629 454
Reise/Opphold/Arrangementskostnader		961 971	971 262
Annen driftskostnader	3	1 364 975	954 404
Driftskostnader		15 209 311	16 939 651
Driftsresultat		-715 718	-2 996 820
Finansinntekter og finanskostnader			
Finansinntekter		303 678	59 041
Finanskostnader		368	0
Finansinntekter og finanskostnader		303 310	59 041
Årsresultat		-412 409	-2 937 779
Endring Vederlagsfondet		-363 559	-2 968 170
Endring Solidaritetsfondet		-48 850	31 795
Endring Annen egenkapital		0	-1 404
Årsoppgjørdisposisjoner		-412 409	-2 937 779

Norske Barne- og Ungdomsbokforfattere

Balanse

	<u>Note</u>	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Eiendeler			
Anleggsmidler			
Omløpsmidler			
Fordringer		21 536	496 360
Bankinnskudd, kontanter, o.l.	4	14 467 942	11 963 504
Omløpsmidler		14 489 478	12 459 863
Sum eiendeler		14 489 478	12 459 863
Egenkapital og gjeld			
Egenkapital			
Egenkapital	5	9 419 286	9 831 695
Langsiktig og kortsiktig gjeld			
Avsatt ny medlemsbase		150 000	150 000
Leverandørgjeld		872	38 981
Skyldig offentlige avgifter		186 687	142 957
Ikke utbetalte individuelle vederlag	6	4 616 028	1 982 592
Annen kortsiktig gjeld	7	116 604	313 638
Langsiktig og kortsiktig gjeld		5 070 191	2 628 168
Sum egenkapital og gjeld		14 489 478	12 459 863

Oslo 7.2.2024

<i>sign.</i> Alexander Løken leder	<i>sign.</i> Sanne Mathiassen nestleder	<i>sign.</i> Mahmona Khan	<i>sign.</i> Håkon Øvreås
--	---	------------------------------	------------------------------

<i>sign.</i> A. Audhild Solberg	<i>sign.</i> Arne Svingen	<i>sign.</i> Nora Dåsnes
------------------------------------	------------------------------	-----------------------------

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Indirekte modell			
Norske Barne- og Ungdomsbokforfattere			
Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	Noter	2023	2022
Resultat før skattekostnad		-412 409	-2 937 779
Periodens betalte skatt		0	0
Gevinst/tap ved salg av anleggsmidler		0	0
Ordinære avskrivninger		0	0
Nedskrivning anleggsmidler		0	0
Endring i varelager		0	0
Endring i kundefordringer		474 824	-235 919
Endring i leverandørgjeld		-38 109	-42 469
Endring i forskjell mellom kostnadsført pensjon og inn-/utbetalinger i pensjonsordninger		0	0
Effekt av valutakursendringer		0	0
Endring i andre tidsavgrensingsposter		2 480 132	1 637 763
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		2 504 438	-1 578 404
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter			
Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler		0	0
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler		0	0
Innbetalinger ved salg av aksjer og andeler i andre foretak		0	0
Utbetalinger ved kjøp av aksjer og andeler i andre foretak		0	0
Innbetalinger ved salg av andre investeringer		0	0
Utbetalinger ved kjøp av andre investeringer		0	0
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		0	0
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter			
Innbetalinger ved opptak av ny langsiktig gjeld		0	0
Innbetalinger ved opptak av ny kortsiktig gjeld		0	0
Utbetalinger ved nedbetaling av langsiktig gjeld		0	0
Utbetalinger ved nedbetaling av kortsiktig gjeld		0	0
Netto endring i kassakreditt		0	0
Innbetalinger av egenkapital		0	0
Tilbakebetalinger av egenkapital		0	0
Utbetalinger av utbytte		0	0
Innbetalinger av konsernbidrag		0	0
Utbetalinger av konsernbidrag		0	0
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		0	0
Effekt av valutakursendringer på kontanter og kontantekvivalenter		0	0
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter		2 504 438	-1 578 404
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter pr 01.01.		11 963 504	13 541 908
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter pr 31.12.		14 467 942	11 963 504

Noter til årsregnskap 2023**Regnskapsprinsipper og virkning av prinsippendringer**

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk for små foretak.

Driftsinntekter

Inntektsføring av driftsinntekter, tilskudd og vederlag skjer på tildelingstidspunktet.

Omløpsmidler/Kortsiktig gjeld

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter normalt poster som forfaller til betaling innen ett år. Omløpsmidler vurderes til laveste verdi av anskaffelseskost og antatt virkelig verdi.

Fordringer

Fordringer oppføres til pålydende.

Pensjoner

Pensjonsforpliktelsene for ansatte er dekket ved en kollektiv pensjonsforsikring i Norsk Forfatter- og Oversetterfond. Den enkelte forening belastes for sine premieforpliktelser direkte. Det er 1 ansatte med i ordningen.

Styreleder, nestleder og nettedaktør får dekket innskuddspensjonspremie i Storebrand.

Endring av regnskapsprinsipp

Det har ikke vært noen endring av regnskapsprinsipp.

Honorar revisor

Kostnadsført honorar til revisor for 2023 utgjør kr 96 562.

Note 1 – Lønn mv*3.1.– Spesifikasjon av lønns- og honorarkostnader*

	2023	2022
Lønn og påløpte feriepenger	788 268	723 028
Honorar for møter og arbeid	1 281 893	1 237 108
Honorar leder	712 742	620 175
Honorar nestleder	246 977	227 228
Arbeidsgiveravgiftskostnad	493 714	417 742
Pensjonsforsikring	471 637	148 407
Andre personalkostnader	10 768	10 843
	4 005 999	3 384 531

Foreningen har hatt to ansatte. Til sammen 1,20 årsverk i 2023.

Leder og nestleder i styret er arbeidende tillitsvalgte i 100% og 40%.

Note 2 – Stipend og tilskudd

	2023	2022
Arbeidsstipend	2 394 400	3 190 000
Grunnstipend	3 375 592	5 694 454
Seniorstipend	225 000	225 000
Reisetilskudd	96 375	145 000
Debutantpris	25 000	25 000
Bolognastipend	0	10 000
Diversestipend	2 760 000	2 340 000
Stipend og tilskudd	8 876 367	11 629 454

Note 3 – Andre driftskostnader

	2023	2022
Husleie, strøm og renhold.	461 909	447 140
Revisjonshonorar	96 563	60 191
Juridisk bistand	34 241	86 177
Kontingenter til andre organisasjoner	92 485	60 564
Tilskudd til andre organisasjoner og tiltak	340 713	167 000
Avsetning jubileum, inntektsført tidligere avsetning	0	-530 000
Medlemsdatabase	0	150 000
Andre driftskostnader foreningen	339 064	513 332
Annen driftskostnader	1 364 975	954 404

Note 4 – Bundne midler

Bundne bankinnskudd utgjør pr 31.12.2023 **kr 330 129**.

Note 5 – Egenkapital

	2023	2022
Vederlagsfondet	8 230 224	8 593 783
Solidaritetsfondet	115 275	164 125
Gavefondet	181 973	181 973
Kampanjefondet	731 964	731 964
Annen egenkapital	159 851	159 851
Egenkapital	9 419 286	9 831 695

Note 6 - Ikke utbetalte individuelle vederlag

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Norwaco privatkopieringsvederlag lyd	4 970	0
Norwaco privatkopiering litterære verk	100 685	0
Norwaco TV-distribusjon	108 893	0
Norwaco Undervisningsbruk	18 797	0
Norwaco Bruk i Bibliotek og museer	157	0
Norwaco TV på offentlig sted	757	0
Kopinor kopieringsvederlag	4 191 441	1 788 165
Kopinor Bokhyllavederlag	142 363	142 363
Norwaco privatkopieringsvederlag før 2021	47 964	52 064
Ikke utbetalte individuelle vederlag	<u>4 616 028</u>	<u>1 982 592</u>

Note 7 – Annen kortsiktig gjeld

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Fagforeningstrekk	1 643	0
Skyldig feriepenge	85 360	78 322
Periodiserte påløpne kostnader	29 600	235 316
	<u>116 604</u>	<u>313 638</u>

BDO AS
Tærudgata 16, 2004 Lillestrøm
Postboks 134
N-2001 Lillestrøm

Uavhengig revisors beretning

Til årsmøte i Norske Barne- og Ungdomsbokforfattere

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet til Norske Barne- og Ungdomsbokforfattere.

<p>Årsregnskapet består av:</p> <ul style="list-style-type: none"> ∞ Balanse per 31.12. 2023 ∞ Resultatregnskap 2023 ∞ Kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen ∞ Noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper. 	<p>Etter vår mening:</p> <ul style="list-style-type: none"> ∞ Oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og ∞ Gir årsregnskapet et rettviseende bilde av foreningens finansielle stilling per 31.12. 2023 og av dens resultat og kontantstrømmer for regnskapsåret i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.
---	--

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet. Vi er uavhengige av foreningen i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Annen informasjon

Styret (ledelsen) er ansvarlig for annen informasjon. Annen informasjon består av årsberetningen og annen informasjon i årsrapporten, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker ikke annen informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese annen informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom annen informasjon og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i annen informasjon ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom annen informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets ansvar for årsregnskapet

Styret (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til foreningens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til:
<https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>

BDO AS

Leif Åge Aabø
statsautorisert revisor
(elektronisk signert)

Åpenhetsrapport 2023 for Norske Barne- og Ungdomsbokforfattere (NBU)

Kollektive forvaltningsorganisasjoner skal etter lov om kollektiv forvaltning av opphavsrett mv. § 36 avgi en årlig åpenhetsrapport. Rapporten skal i henhold til forskrift om lov om kollektiv forvaltning av opphavsrett mv. inneholde følgende opplysninger:

a) Årsregnskap med balanse og kontantstrømoppstilling

NBUs årsregnskap med balanse for 2023 finnes på sidene 39-42 i årsmeldingen 2023.

b) En rapport om virksomheten i regnskapsåret

Rapport om NBUs virksomhet for 2023 finne på side 39 i årsmeldingen 2023.

c) Opplysninger om avslag på lisenstildelinger

NBU tildeler ikke lisenser.

d) En redegjørelse for organisasjonens juridiske struktur og styringsstruktur

NBUs juridiske struktur og styringsstruktur er nedfelt i foreningen vedtekter § 9 og § 15:

§ 9 – Styret

Styret administrerer og representerer NBU i samsvar med foreningens formål.

Lederen, eller den styret gir fullmakt, har anvisningsrett til driftsmidlene.

Styret har 7 medlemmer og 1 varamedlem.

Lederen og nestlederen velges ved særskilte valg. Styremedlemmene velges enkeltvis ved særskilte valg. Varamedlemmet velges særskilt. Valgene gjelder for 2 år, og normalt vil 3 styremedlemmer stå på valg hvert år. Gjenvalg kan finne sted.

Varamedlemmet trer inn dersom et av styrets faste medlemmer ser seg nødt til å trekke seg fra sitt verv. Varamedlemmet sitter da som medlem av styret fram til første ordinære årsmøte.

Styret er beslutningsdyktig når lederen eller nestlederen og 3 andre medlemmer er til stede. Ved stemmelikhet har lederen (eller nestlederen) dobbeltstemme. Ved alle møter i styret føres det protokoll som godkjennes i nærmest påfølgende styremøte.

Årsmøtet fastsetter lederens lønn.

§ 15 – Sekretariat

Foreningens styre ansetter en administrasjonsleder, som sammen med leder og nestleder utgjør foreningens arbeidsutvalg og tar seg av den daglige driften.

Se for øvrig foreningens fullstendige vedtekter på foreningens nettside.

e) Opplysninger om alle enheter som organisasjonen eier eller kontrollerer direkte eller indirekte, helt eller delvis

NBU eier eller kontrollerer ikke enheter.

f) Opplysninger om det samlede vederlaget som de personene som er nevnt i loven § 14 tredje ledd og § 15 første ledd har fått utbetalt det foregående året, og andre ytelser som de har fått:

- Alexander Løken, styreleder, har mottatt kr. 712 741 i lønn som styreleder og kr. 8 050 i grunnstipend
- Sanne Mathiassen, nestleder i styret, har mottatt kr. 246 976 i lønn og 4 600 kr i grunnstipend og kr. 750 i privatkopiering tekst.
- Audhild Solberg, nettredaktør og styremedlem har mottatt kr. 109 483 i lønn, kr. 47 344 i styrehonorar, kr. 6 900 i grunnstipend og kr. 1 893 i privatkopiering lyd.
- Arne Svingen, styremedlem, har mottatt kr. 76 332 i styrehonorar, kr. 23 000 i grunnstipend, kr. 6 000 i privatkopiering tekst og kr. 3 226 i privatkopiering lyd.
- Håkon Øvreås, styremedlem, har mottatt kr. 33 000 i styrehonorar og kr. 3 450 i grunnstipend.
- Nora Dåsnes, styremedlem har mottatt kr. 24 500 i styrehonorar og kr. 3 450 i grunnstipend og kr. 1 400 i privatkopiering tekst.
- Mahmona Khan, styremedlem har mottatt kr. 26 000 i styrehonorar og kr. 3 450 i grunnstipend.

g) Informasjon som nevnt i § 2 til § 5

Se tabell side 51 og 52.

h) En delrapport om bruken av beløpene som blir trukket fra for sosiale, kulturelle og utdanningsmessige ytelser, herunder beløp til kollektiv fordeling, og som inneholder de opplysninger som er nevnt i § 6.

For 2023 er det ikke trukket noen midler til for sosiale, kulturelle og utdanningsmessige ytelser, herunder beløp til kollektiv fordeling.

NBU 2023

Informasjon om inntekter per kategori		Vederlagsår	Inntekter	Fordelt	Utbetalt	Til rettighetshavere		Fradrag forvaltning		Ufordelt etter fordeling	
KFO	Områder/Sektorer	Årstall	NOK	Status	Status	NOK	%	NOK	%	NOK	%
Kopinor	Annet opphavervederlag	2022	70 660	Ufordelbart	Nei					70 660	100 %
Kopinor	Arbeidsgiverforeningen Spekter, analog	2022	2 756	Ufordelbart	Nei					2 756	100 %
Kopinor	Den norske kirke, digit	2022	3 373	Ufordelbart	Nei					3 373	100 %
Kopinor	Den norske kirke, papir	2022	148 627	Ufordelbart	Nei					148 627	100 %
Kopinor	Finansforetak	2022	872	Ufordelbart	Nei					872	100 %
Kopinor	Forvaltning og næringsliv, digital	2022	140 769	Ufordelbart	Nei					140 769	100 %
Kopinor	Gjensidighetsavtaler m.m.	2022		Ufordelbart	Nei					0	
Kopinor	Komm. musikk. og kulturskoler	2022	10 886	Ufordelbart	Nei					10 886	100 %
Kopinor	Kommunal og fylkeskommunal adm. - digital	2022		Ufordelbart	Nei					0	
Kopinor	Kommunal og fylkeskommunal adm., papir	2022	45 386	Ufordelbart	Nei					45 386	100 %
Kopinor	Kor	2022	6 220	Ufordelbart	Nei					6 220	100 %
Kopinor	Musikkkorps	2022		Ufordelbart	Nei					0	
Kopinor	NHO	2022	7 401	Ufordelbart	Nei					7 401	100 %
Kopinor	Norges Kristne Råd, papir	2022	2 990	Ufordelbart	Nei					2 990	100 %
Kopinor	Norges Kristne Råd, projektor	2022	6 504	Ufordelbart	Nei					6 504	100 %
Kopinor	Representasjonsavtaler m.m.	2022	47 844	Ufordelbart	Nei					47 844	100 %
Kopinor	Skole, analog	2022	242	Ufordelbart	Nei					242	100 %
Kopinor	Skole, digital	2022	561 363	Ufordelbart	Nei					561 363	100 %
Kopinor	Skole, papir	2022	800 533	Ufordelbart	Nei					800 533	100 %
Kopinor	Statsadministrasjonen, digital	2022		Ufordelbart	Nei					0	
Kopinor	Statsadministrasjonen, papir	2022	13 999	Ufordelbart	Nei					13 999	100 %
Kopinor	Universiteter og høyskoler	2022	178 534	Ufordelbart	Nei					178 534	100 %
Kopinor	Voksenopplæringen	2022	1 457	Ufordelbart	Nei					1 457	100 %
	Sum		2 050 416							2 050 416	100 %
Kopinor	Annet opphavervederlag	2023		Ufordelbart	Nei						
Kopinor	Arbeidsgiverforeningen Spekter, analog	2023	3 650	Ufordelbart	Nei					3 650	100 %
Kopinor	Den norske kirke, digit	2023		Ufordelbart	Nei						
Kopinor	Den norske kirke, papir	2023		Ufordelbart	Nei						
Kopinor	Finansforetak	2023	58	Ufordelbart	Nei					58	100 %
Kopinor	Forvaltning og næringsliv, digital	2023	181 661	Ufordelbart	Nei					181 661	100 %
Kopinor	Gjensidighetsavtaler m.m.	2023		Ufordelbart	Nei						
Kopinor	Komm. musikk. og kulturskoler	2023	13 381	Ufordelbart	Nei					13 381	100 %
Kopinor	Kommunal og fylkeskommunal adm. - digital	2023		Ufordelbart	Nei						
Kopinor	Kommunal og fylkeskommunal adm., papir	2023	60 968	Ufordelbart	Nei					60 968	100 %
Kopinor	Kor	2023	7 982	Ufordelbart	Nei					7 982	100 %
Kopinor	Musikkkorps	2023		Ufordelbart	Nei						

NBU 2023

Kopinor	NHO	2023	11 996	Ufordelbart	Nei					11 996	100 %
Kopinor	Norges Kristne Råd, papir	2023		Ufordelbart	Nei						
Kopinor	Norges Kristne Råd, projektor	2023		Ufordelbart	Nei						

Informasjon om inntekter per kategori		Vederlagsår	Inntekter	Fordelt	Utbetalt	Til rettighetshavere		Fradrag forvaltning		Ufordelt etter fordeling	
KFO	Områder/Sektorer	Årstall	NOK	Status	Status	NOK	%	NOK	%	NOK	%
Kopinor	Representasjonsavtaler m.m.	2023		Ufordelbart	Nei						
Kopinor	Skole, analog	2023		Ufordelbart	Nei						
Kopinor	Skole, digital	2023	1 599 364	Ufordelbart	Nei					1 599 364	100 %
Kopinor	Skole, papir	2023		Ufordelbart	Nei						
Kopinor	Statsadministrasjonen, digital	2023		Ufordelbart	Nei						
Kopinor	Statsadministrasjonen, papir	2023	18 629	Ufordelbart	Nei					18 629	100 %
Kopinor	Universiteter og høyskoler	2023	243 336	Ufordelbart	Nei					243 336	100 %
Kopinor	Voksenopplæringen	2023		Ufordelbart	Nei						
	Sum		2 141 025							2 141 025	100 %
Kopinor	Bokhylla	2021	360 014	Ufordelbart	Nei					360 014	100 %
	Sum		360 014							360 014	100 %
Norwaco	Privatkopiering lyd	2021	420 846	Ja	Ja	362 796	86	62 630	14,88	-4 580	-1 %
Norwaco	Privatkopiering lyd	2022	461 928	Ja	Ja	383 089	83	69 289	15,00	9 550	2 %
Norwaco	Privatkopiering tekst	2021	174 577	Ja	Ja	152 936	88	26 186	15,00	-4 545	-3 %
Norwaco	Privatkopiering tekst	2022	130 933	Ja	Ja	26 650	20	19 639	15,00	84 644	65 %
Norwaco	TV-distribusjon	2021	57 433	Nei	Nei						
Norwaco	TV-distribusjon	2022	51 461	Nei	Nei						
Norwaco	Undervisningsbruk	2021	9 178	Nei	Nei						
Norwaco	Undervisningsbruk	2022	96 120	Nei	Nei						
Norwaco	Bruk i bibliotek og museer	2022	157	Nei	Nei						
Norwaco	TV på offentlig sted	2022	757	Nei	Nei						

Nyttig ordliste

Det litterære landskapet er fullt av begrep, uttrykk og forkortelser. Hvordan manøvrere seg i jungelen? Ta en titt på NBUs ordliste:

Balanskunst	Samarbeid mellom over 100 norske kunst- og kulturorganisasjoner som jobber for likestilt og mangfoldig kulturliv.
BWC	Baltic Writers' Council
Bibliotekvederlaget	Statens kompensasjon for at åndsverk stilles gratis til rådighet i bibliotekene. Innført 1948. Foreningens viktigste inntektskilde. De første årene bevilget som fast sum over statsbudsjettet, fra 1998 beregnet ut fra den totale bestanden i norske biblioteker av publikasjoner utgitt i Norge. Hjemlet i lov om bibliotekvederlag av 1987. Kunstner-/kulturpolitisk virkemiddel for å stimulere til at det skapes nye verk. Utgiverorganisasjonene (forlagene) får ikke bibliotekvederlag, heller ikke utenlandske opphavere.
Bokloven	Lov om omsetning av bøker (Bokloven) av 2023 som regulerer konkurranseforhold omkring omsetning av bøker i Norge.
Bokhylla	Digitaliseringsprosjekt som gjør bøker tilgjengelig på Nasjonalbibliotekets hjemmesider for alle med norsk IP-adresse. Lansert 2009. Bøker som er opphavsrettslig beskyttet er ikke tilrettelagt for nedlasting eller utskrift. Ifølge avtalen betales det fra 2015 er årlig vederlag på 36 øre pr. side. Den enkelte rettighetshaver, både forfatter, oversetter og utgiver, har mulighet til å trekke enkelttitler fra Bokhylla.
Creo	Forbundet for kunst og kultur, og Norges største kunstnerorganisasjon.
«De skjønnne»	Uformelt forum for valgte/administrative ledere i de skjønnlitterære skribentorganisasjonene i Kronprinsens gate 17.

DF	Dramatikerforbundet
DKS	Den kulturelle skolesekken
DnF	Den norske Forfatterforening/Forfatterforeningen
DNF	Den Norske Forleggerforening/Forleggerforeningen
EWC	European Writers' Council. Representerer over 150 000 forfattere gjennom 46 medlemsforeninger i 30 europeiske land.
FF	Forfatterforbundet. Forfatterforening opprettet i 2018.
Foreningen !les	Ideell paraplyorganisasjon som arbeider for å fremme lesing blant barn og unge.
Grafill	Norske grafiske designere og illustratører
Innkjøpsordningen for skjønnlitterære barne- og ungdomsbøker	Kulturrådets Innkjøpsordning for barne- og ungdomsbøker ble opprettet i 1978 og omfatter bøker innenfor sjangrene roman, novelle, bildebøker, lyrikk og dramatik. De innkjøpte titlene blir formidlet til bibliotek over hele landet.
Kopinor	Kopinor ble startet av norske rettighetshavere i 1980 og har 22 medlemsorganisasjoner. Inngår avtaler om analog og digital kopiering med brukere innenfor det offentlige. Kopinor forvalter også Bokhylla-avtalen og pensumtjenesten Bolk.
KS	Kommunesektorens organisasjon. Alle norske kommuner og fylkeskommuner er medlemmer. KS er landets største offentlige arbeidsgiverorganisasjon. Alle landets kommuner (unntatt Oslo), fylkeskommuner og bedriftsmedlemmer har gitt KS fullmakt til å forhandle og inngå avtaler med arbeidstagerorganisasjonene.
KUD	Kultur- og likestillingsdepartementet
Kulturtanken	Kulturdepartementets etat for kunst og kultur for barn og unge i skolen. Har nasjonalt ansvar for DKS.
Kunstnernettverket	Nettverk av 19 landsdekkende kunstnerorganisasjoner, stiftet i 2011. Nettverket har følgende utvalg: Arbeidsutvalget, Kunstnerpolitikkutvalget, Næringsutvalget, Opphavsrettsutvalget, Trygd- og pensjonsutvalget, DKS-utvalget.
Leser søker bok	Forening som jobber for at alle skal ha tilgang til gode bøker, uansett lesenivå.
NB	Nasjonalbiblioteket

NBI	Norsk barnebokinstittutt
NBF	Norsk Bibliotekforening
NFFO	Norsk Faglitterær Forfatter- og Oversetterforening
NFOF	Norsk Forfatter- og Oversetterfond
NFOR	Nordisk Forfatter- og Oversetterråd
NO	Norsk Oversetterforening
NORLA	Norwegian Literature Abroad. Senter for norsk skjønn- og faglitteratur i utlandet.
Norsk Forfattersentrum	Medlemsorganisasjon som formidler oppdrag for forfattere.
Norwaco	Forening som forvalter økonomiske rettigheter til opphavere, utøvende kunstnere og produsenter.
PEN	Verdens største skribent- og yringsfrihetsorganisasjon, stiftet i 1921.
Privatkopieringsvederlag	I revisjonen av åndsverkloven i 2005 ble det som et resultat av et EUs InfoSoc-direktiv av 2001 innført en kompensasjon for lovlig privat eksemplarframstilling av lydopptak og film («privatbrukskopiering») i form av en årlig bevilgning over statsbudsjettet. Det ble forutsatt at midlene skulle fordeles individuelt. Barne- og ungdomsbokforfatterne andel fordeles på grunnlag av statistikk over solgte lydbøker.
SOS	Skribentorganisasjonenes samarbeidsutvalg: de skjønnlitterære organisasjonene i Kronprinsens gate 17 samt FF, NFFO og Kritikerlaget. Møtes etter behov noen ganger i året for å diskutere saker av felles interesse.
World Expression Forum	Et internasjonalt forum for yringsfrihet. Det avholdes årlig i forbindelse med Norsk Litteraturfestival på Lillehammer.

Notater

Baksideillustrasjon: Bjørn Ousland.

